

OSG ARCHIVE NUMBER
K 000 453 181

REPORT ARCHIVE COPY

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ»
ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ»
АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС
КӘСІПОРЫНДАРЫ**

2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігі

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ

МАЗМҰНЫ

	БЕТ
2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ МЕН БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ	2-3
2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІ	
Қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есеп	4-5
Жиынтық кіріс жөніндегі шоғырландырылған есеп	6
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі шоғырландырылған есеп	7
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі шоғырландырылған есеп	8-9
Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне ескертулер	10-55

2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық 2011 ж. 31 желтоқсанына «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») және оның еншілес кәсіпорындары (бұдан әрі - «Топ») шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сонымен бірге оның сол күні аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржы нәтижелерін, капиталдағы өзгерістер мен ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсетілетін шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясаты қағидасын дұрыс таңдау және қолдануды қамтамасыз етуге;
- ақпаратты, оның ішінде осындай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырылмалылығын және
- түсініктілігін қамтамасыз ететін есеп саясаты жөніндегі деректі ұсынуға;
- ХҚЕС талаптарын орындау есептілікті пайдаланушылар түсінуіне осы немесе басқа мәмілелер әсері, сондай-ақ басқа оқиға немесе жағдай қаржылық жағдай және қызметтің қаржылық нәтижелеріне жеткіліксіз болған жағдайда қосымша ақпаратты ашуға;
- Топтың өз қызметін келешекте де жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ, келесі жауапкершіліктерге ие:

- Топтың барлық кәсіпорындарында ішкі бақылау жүйесінің сенімді және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету, әзірлеу және енгізу;
- Топтың шоғырландырылған қаржы жағдайы жөніндегі ақпаратты кез-келген сәтте жеткілікті дәлдікпен дайындауға мүмкіндік беретін және ХҚЕС талаптарына шоғырландырылған қаржы есептілігінің сәйкестігін қамтамасыз ететін есепті тиісті нысанда жүргізу;
- Қазақстан Республикасының заңнамаларына және ХҚЕС сәйкес бухгалтерлік есепті жүргізу;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін өзінің құзыретіне қарай шаралар қолдануына; және
- алаяқтық пен басқа да теріс пайдаланушылық фактілерін анықтау және олардың алдын алу.

Осы 2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші шоғырландырылған қаржылық есептілігін «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» АҚ басшылығы мақұлдады және оны 2012 ж. 30 шілдеде шығару үшін бекітті.

Топ басшылығы атымен

Ә.Қ. Жетенова
Басқарушы директор

Б.А. Мұқышев
Корпоративтік қаржы және бухгалтерлік есеп
департаментінің директоры

2012 ж. 30 шілде
Қазақстан, Астана қ.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАР ЕСЕБІ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» акционерлік қоғамының Директорлар Кеңесі мен Акционеріне:

Біз 2011 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепті және оған сәйкес сол күні аяқталған жыл іші шоғырландырылған жиынтық табыс, шоғырландырылған ақша қаражатының қозғалысы мен шоғырландырылған капиталдағы өзгерістер жөніндегі есептерді, сондай-ақ есептік саясатының негізгі ережелері мен басқа да ескертулерді қамтитын «Қазақстан инжиниринг» Ұлттық Компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Компания») мен оның еншілес кәсіпорындарына (бұдан әрі - «Топ») шоғырландырылған қаржы есептілігіне аудит жүргіздік.

Шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындаудағы басшылықтың жауапкершілігі

Басшылық аталған шоғырландырылған қаржы есептерінің дайындығы үшін және оның Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкестігі үшін жауапты, сондай-ақ шоғырландырылған қаржы есептілігіне әсерін тигізетін алаяқтық немесе қателесу кесірінен елеулі бұрмалаушылықтары жоқ шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындауға және сенімді ұсынуға қатысты ішкі бақылау жүйесін әзірлеу кіреді.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің жауапкершілігіміз осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі туралы өзіміз жүргізген аудит негізінде пікір білдіруден тұрады. Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргіздік. Бұл стандарттар аудиторлардың әдеп нормаларын сақтауын, сондай-ақ аудиттің шоғырландырылған қаржылық есептілікте елеулі бұрмалаушылықтардың жоқтығына жеткілікті түрде сенімді болатындай етіп жоспарлануы мен жүргізілуін талап етеді.

Аудит шоғырландырылған қаржылық есептілігіндегі сандық көрсеткіштер мен ескертулерге қатысты аудит дәлелдерін алу үшін қажет рәсімдерді өткізуден тұрады. Рәсімдерді таңдау ықылассыз іс-қимылдардың немесе қателердің салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы қатерін бағалауды қосқанда, аудиторлардың кәсіби пайымдауларына негізделеді. Мұндай тәуекелдерді бағалау ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір айту үшін емес, аталған жағдайларда қолданылатын аудит рәсімдерін әзірлеу мақсатымен шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға және нақтылығына ішкі бақылау жүйесін қарастырудан тұрады. Аудитке сондай-ақ қолданылған есеп саясатының заңдылығы мен басшылық жасаған болжамдардың негізділігін бағалау, тұтастай шоғырландырылған қаржылық есептілікті бағалау кіреді.

Біз өзіміз алған аудит дәлелдерді пікір білдіру үшін жеткілікті, әрі тиісті негіз болатынына сенімдіміз.

Пікір білдіру

Біздің пікірімізше, беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілігі 2011 ж. 31 желтоқсандағы Топтың қаржы жағдайын, сондай-ақ сол күні аяқталған жыл іші оның қызметінің шоғырландырылған нәтижелері мен ақша қаражаттың қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес барлық елеулі аспектілерде шынайы көрсетеді.

Басқа да мәселелер

2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін басқа бір аудитор тексерген, ол 2011 ж. 29 шілдедегі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік бойынша келесі жағдайларға шартты-болымды пікір айтқан: а) 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды және босалқыларды тексеруге бақылау жүргізбегендіктен жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар мен босалқыларға қатысты; ә) жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың құнсыздануына тест жүргізбегендіктен жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарға қатысты; б) кәсіпорынның тексерілген қаржы есептілігін алмағандықтан қауымдастырылған және бірлесіп бақылайтын кәсіпорындарға инвестиция құюына қатысты. 2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға шоғырландырылған қаржылық есептілігін тексерген кезде, біз 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға шоғырландырылған қаржылық есептілігіне түзетулер енгізу үшін қолданылған 5 ескертуде көрсетілген түзетулер мен қайта жіктеуді тексердік. Біздің ойымызша, бұл түзетулер мен қайта жіктеулер тиісті сипатталған және дұрыс орындалған. Біз 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты тексеріс, шолу немесе басқа да рәсімдерді жүргізген жоқпыз, тек осы түзетулер мен қайта жіктеуге қатысты рәсімдерді қоспағанда және тиісінше, басқа тексеруші білдірген пікір бойынша 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлық пікір немесе кез келген басқа сенімділік білдірмейміз.

Татьяна Гугова
Тапсырма бойынша серіктес
Білікті аудитор
Біліктілікті айқындайтын куәлік №0000314,
1996 ж. 23 желтоқсан
Қазақстан Республикасы

«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасы бойынша аудит
жүргізуге құқығы бар лицензиясы №00000015,
түрі МФЮ-2, Қазақстан Республикасы
Қаржы министрлігімен 2006 ж. 13 қыркүйекте
берілген

Нұрлан Бекенов
«Делойт» ЖШС
Бас директоры

2012 ж. 30 шілде
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңге)**

	Ескерту	31 желтоқсан 2011 ж.	31 желтоқсан 2010 ж. (қайта саналды*)	1 қаңтар 2010 ж. (қайта саналды*)
АКТИВТЕР				
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:				
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	6	7,298,784	7,645,803	7,770,138
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		54,753	-	-
Материалдық емес активтер		164,779	158,480	153,906
Ұзақ мерзімді инвестициялар		4,417	5,491	5,491
Кауымдастырылған және бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарға инвестициялар	7	3,516,279	1,532,753	1,055,899
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер	29	132,567	79,264	29,428
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	8	342,252	108,304	31,223
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		11,513,831	9,530,095	9,046,085
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:				
Босалқылар	9	8,197,964	5,834,294	5,832,674
Сауда дебиторлық берешек	10	1,159,342	1,199,402	976,372
Табыс салығы бойынша алдын-ала төлем		79,156	90,021	211,835
Өтелетін басқа да салықтар	11	557,558	260,182	206,892
Пайдалануы шектеулі ақша қаражаттары		82,391	81,844	-
Басқа да ағымдағы активтер	12	2,268,510	847,677	600,547
Ақша қаражаттары мен олардың эквиваленттері	13	3,485,674	6,467,246	751,668
		15,830,595	14,780,666	8,579,988
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер		64,004	55	55
Ағымдағы активтердің жиыны		15,894,599	14,780,721	8,580,043
АКТИВТЕРДІҢ ЖИЫНЫ		27,408,430	24,310,816	17,626,128
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
КАПИТАЛ:				
Жарғылық капитал	14	12,101,802	12,101,802	7,381,594
Қосымша төленген капитал	15	522,835	522,835	522,835
Бөлінбеген пайда		3,874,545	1,856,543	1,395,840
Аналық компания акционерінің меншікті капиталы		16,499,182	14,481,180	9,300,269
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	16	573,174	458,597	402,181
Капитал жиыны		17,072,356	14,939,777	9,702,450
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:				
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	29	642,935	624,416	788,776
Артықшылықты акциялардың қарыздық компоненті		197,846	182,338	173,579
Қарыздар	17	539,164	342,724	177,250
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер	18	479,222	602,553	492,792
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	19	866,309	1,077,329	52,774
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		2,725,476	2,829,360	1,685,171

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңге)**

	Ескерту	31 желтоқсан 2011 ж.	31 желтоқсан 2010 ж. (қайта саналды*)	1 қаңтар 2010 ж. (қайта саналды*)
АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР:				
Қарыздар және ұзақ мерзімді қарыздардың ағымдағы бөлігі	17	2,440,297	1,480,277	1,114,324
Қаржылық жал бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	18	152,792	57,504	206,024
Кіріс пен шығыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	18	183,230	154,813	203,864
Сауда кредиторлық берешек	20	719,931	1,403,212	1,269,103
Табыс салығы бойынша берешек		156,278	71,538	44,810
Салықтар бойынша берешек	21	1,024,415	457,597	206,008
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	22	2,933,655	2,916,738	3,194,374
Ағымдағы міндеттемелер жиыны		7,610,598	6,541,679	6,238,507
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		27,408,430	24,310,816	17,626,128

*5 Ескертуде көрсетілгендей саналды

Топ басшылығының

Ә.Қ. Жетенова
Басқарушы директор

Б.А. Мұқшышев
Корпоративтік қаржы және бухгалтерлік
есеп департаментінің директоры

2012 ж. 30 шілде
Қазақстан, Астана қ.

10-55 беттердегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады. Тәуелсіз аудиторлардың есебі 2-3 беттерде көрсетілген.

**ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңге)**

	Ескерту	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналды*)
КІРІСТЕР	23	33,623,194	15,862,029
ӨЗІНДІК ҚҰН	24	<u>(28,222,723)</u>	<u>(13,179,533)</u>
ЖАЛПЫ ПАЙДА		5,400,471	2,682,496
Жалпы және әкімшілік шығындар	25	(2,855,658)	(2,059,167)
Іске асыру бойынша шығындар	26	(640,484)	(312,252)
Басқа да кірістер мен шығындар	27	502,530	41,937
Бағамдық айырмашылықтан түскен кіріс/(шығын), нетто		50,374	(19,422)
Кауымдастырылған және бірлескен бакылаудағы кәсіпорындар пайдасындағы үлес	7	727,527	476,507
Пайда мен шығындар арқылы қаржылық міндеттемелер бойынша (залал)/кіріс	18	(28,417)	49,051
Қаржылық кірістер		79,531	26,226
Қаржылық шығындар	28	<u>(389,858)</u>	<u>(297,583)</u>
ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАРДЫ ЕСЕПКЕ АЛУҒА ДЕЙІНГІ ПАЙДА		2,846,016	587,793
ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР	29	<u>(581,929)</u>	<u>(61,915)</u>
ТАЗА ПАЙДА ЖӘНЕ ЖЫЛ ІШІНДЕГІ БАРЛЫҚ ЖИЫНТЫҚ КІРІС		<u>2,264,087</u>	<u>525,878</u>
Таза пайда және барлық жиынтық кіріс, қатысты мыналарға: Аналық компания акционеріне		2,149,510	469,462
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесіне	16	<u>114,577</u>	<u>56,416</u>
		<u>2,264,087</u>	<u>525,878</u>

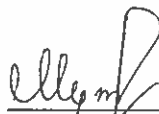
5 Ескертуде көрсетілгендей саналды

Топ басшылығының аттанып

Ә.К. Жетенова
Басқарушы директор

2012 ж. 30 шілде
Қазақстан, Астана қ.

Б.А. Мұқышев
Корпоративтік қаржы және бухгалтерлік
есеп департаментінің директоры

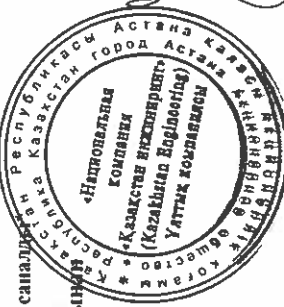
10-55 беттердегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады. Тәуелсіз аудиторлардың есебі 2-3 беттерде көрсетілген.

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕП
(мың теңге)**

	Ескерту	Жарғылық капитал	Басқа резервтер	Бөлінбеген пайда	Аналық компания акционеріне үлес	Бакыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Жыпыны
2010 ж. 1 қаңтарына (алдында шыққан есептілікке сәйкес)		7,381,594	428,612	1,623,618	9,433,824	420,444	9,854,268
Қателерді жөндеу (5 ескерту)		-	94,223	(227,778)	(133,555)	(18,263)	(151,818)
2010 ж. 1 қаңтарына (қайта саналды*)		7,381,594	522,835	1,395,840	9,300,269	402,181	9,702,450
Жыл ішіндегі барлық пайда мен жалпы жиынтық кіріс (қайта саналды*)		-	-	469,462	469,462	56,416	525,878
Артықшылықты акциялардың қарыздық компонентін бағалау (қайта саналды*)		-	-	(8,759)	(8,759)	-	(8,759)
Акциялар эмиссиясы		4,720,208	-	-	4,720,208	-	4,720,208
2010 ж. 31 желтоқсанына (қайта саналды*)		12,101,802	522,835	1,856,543	14,481,180	458,597	14,939,777
Жыл ішіндегі барлық пайда мен жиынтық кіріс		-	-	2,149,510	2,149,510	114,577	2,264,087
Артықшылықты акциялардың қарыздық компонентін бағалау		-	-	(15,508)	(15,508)	-	(15,508)
Төленген дивидендтер	14	-	-	(116,000)	(116,000)	-	(116,000)
2010 ж. 31 желтоқсанына		12,101,802	522,835	3,874,545	16,499,182	573,174	17,072,356

Топ басшылығының атымен
 Ә.К. Жетенова
 Басқарушы директор

Б.А. Мұқышев
 Корпоративтік қаржы және бухгалтерлік есеп департаментінің директоры

2012 ж. 30 шілде

10-55 беттердегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады. Тәуелсіз аудиторлардың есебі 2-3 беттерде көрсетілген.

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(мың теңге)**

	Ескерту	2011 ж.	2010 ж. (қайта есептелген*)
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ:			
Табыс салығы бойынша шығындарды есептегенге дейінгі пайда		2,846,016	587,793
Түзетулер:			
Тозу және амортизация	24, 25, 26	644,860	598,171
Негізгі құралдардың құнсыздануы	6	24,925	160,257
Күмәнді қарыздар бойынша резерв	25	(38,304)	51,296
Өтімсіз босалқылар бойынша резерв	25	56,078	(21,879)
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың шығуымен байланысты (пайда)/залал	27	(393,664)	23,804
Бағамдық айырмашылықтан түскен (пайда)/залал		(50,374)	19,422
Инвестицияның шығуынан болған залал		1,074	-
Қауымдастырылған және бірлескен бақылаудағы кәсіпорындар табысындағы үлес	7	(727,527)	(476,507)
Пайда мен шығындар арқылы қаржылық міндеттемелер бойынша залал/(пайда)	18	28,417	(49,051)
Кепілдік міндеттемелер бойынша резерв		113,830	58,574
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резерв		145,423	(36,616)
Қызмет көрсету бойынша есептелген шығындар		392,792	-
Басқа да резервтер		(5,109)	5,846
Қаржылық шығындар	28	389,858	297,583
Айналым капиталындағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы		3,428,295	1,218,693
Айналым капиталы баптарындағы өзгерістер:			
Босалқылардың қордың өзгеруі		(2,397,235)	(26,773)
Сауда дебиторлық берешегінің өзгеруі		31,889	(204,519)
Төлемге басқа да салықтардың және қосылған бағаға салынатын салықтың өзгеруі		(297,376)	(53,290)
Басқа да активтердің өзгеруі		(1,407,251)	(272,262)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		(632,907)	114,687
Салықтар бойынша берешектің өзгеруі		583,074	391,715
Басқа да міндеттемелердің өзгеруі		(1,089,175)	799,244
Операциялық қызметте (пайдаланылған)/түскен ақша қаражаттары		(1,780,686)	1,967,495
Төленген пайыздар		(357,820)	(275,687)
Төленген табыс салығы		(537,364)	(267,695)
Операциялық қызметте (пайдаланылған)/түскен таза ақша қаражаттары		(2,675,870)	1,424,113
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ:			
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды сатып алу	6	(717,633)	(537,589)
Материалды емес активтерді сатып алу		(22,537)	(19,255)
Ұзақ мерзімді активтер үшін берілген алдын-ала төлемдер	8	(240,249)	(24,724)
Қауымдастырылған кәсіпорындарға инвестицияларды сатып алу	7	(1,319,595)	(87,261)
Берілген қысқа мерзімді қарыздар		(307,000)	(50,000)
Берілген қарыздарды өтеу		307,000	-
Алынған дивидендтер	7	74,246	86,914
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды сатудан түскен түсім		692,098	114,581
Қысқа мерзімді инвестицияларды сатып алу		(547)	(81,844)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		(1,534,217)	(599,178)

**«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ
ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ**

**2011 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңге)**

	Ескерту	2011 ж.	2010 ж. (қайта есептелген*)
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ:			
Жарғылық капитална салым	14	-	4,500,000
Қарыздарды алу		7,246,081	1,904,018
Қарыздарды өтеу		(5,919,378)	(1,442,366)
Қаржылық төлемді өтеу		(20,373)	(65,377)
Төленген дивидендтер		(77,815)	(5,632)
		<u>1,228,515</u>	<u>4,890,643</u>
Қаржылық қызметтен түскен таза ақша қаражаттары			
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКВИВАЛЕНТТЕРІНІҢ ТАЗА ӨЗГЕРУІ		(2,981,572)	5,715,578
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКВИВАЛЕНТТЕРІ, жыл басына	13	<u>6,467,246</u>	<u>751,668</u>
АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ЭКВИВАЛЕНТТЕРІ, жыл аяғына	13	<u>3,485,674</u>	<u>6,467,246</u>

Елеулі ақшалай емес операциялар:

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға:

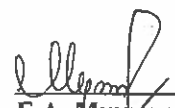
	2011 ж.	2010 ж. (қайта есептелген*)
Компанияның жарғылық капитална салым (14 ескерту)	-	220,208

5 ескертуде көрсетілгендей қайта есептелген*

Төп басшылығының

Ә.К. Жетенова
Басқарушы директор

Б.А. Мұқышев
Корпоративтік қаржы және бухгалтерлік есеп
департаментінің директоры

2012 ж. 30 шілде
Қазақстан, Астана қ.

10-55 беттердегі ескертулер осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады. Тәуелсіз аудиторлардың есебі 2-3 беттерде көрсетілген.

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИРИНГ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС КӘСІПОРЫНДАРЫ

2011 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР
(мың теңге)

---

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТТАР

«Қазақстан инжиринг» Ұлттық Компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - «Компания» немесе «Қазақстан инжиринг») Қазақстан Республикасы қорғаныс-өнеркәсіп индустриясының басқару жүйесін жетілдіру мақсатында Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 ж. 13 наурыздағы қаулысына сәйкес құрылды. Компания 2003 ж. 16 сәуірде Астана қ. Әділет басқармасында заңдық тұлға ретінде тіркелді (тіркеу нөмірі №13659-1901-АО). 2005 ж. 20 мамырында Астана қ. Әділет департаментінде заңдық тұлға ретінде қайта тіркелді (тіркеу нөмірі №13659-1901-АО).

2011 жылдың 31 желтоқсанына Компанияның жалғыз акционері болып «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ табылады. 2009 ж. 20 шілдесінен бастап 2010 ж. 15 маусымына дейін Компанияның акция пакеті Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің сенімді басқаруында болды. 2010 ж. 15 маусымында Компанияның акция пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің сенімді басқаруына берілді.

Компания және оның еншілес кәсіпорындар қызметтерінің негізгі түрлері:

- екіұдай және азаматтық мақсаттағы қорғаныс тауарлары мен жабдықтарды жетілдіру, өндіру, жүзеге асыру және жою бойынша мемлекеттік саясаттын орындалуына қатысу;
- ішкі талап пен экспортты қамтамасыз ету үшін қорғаныс және екіұдай мақсаттағы өнімдерді жетілдіру мен өндіру ағымдағы және ұзақ мерзімді салааралық бағдарламаларын әзірлеуге және жүзеге асыруға қатысу;
- Қазақстан Республикасының қарулы күштері мен басқа да әскери құрылымдарға қаруларды, әскери техника мен еіұдай мақсаттағы өнімдерді өндіру және импортқа жіберу;
- Конверсия бағдарламасы мен қорғаныс-өнеркәсібі кешенін жетілдіру бағдарламасын әзірлеу және жүзеге асыру;
- мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындауға қатысу; мобилизацияланатын резервтерді қалыптастыру мен сақтау бойынша жоспарлар құру және жүзеге асыру;
- мұнайгаз, теміржол, авиация, ауылшаруашылық, кемеқұрылыс жабдықтарын шығару, азаматтық мақсаттағы тауарларды өндіру.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке Компанияның және келесі еншілес кәсіпорындардың (бұдан әрі «Топ» деп аталатын) қаржылық есептіліктері кіреді:

Еншілес ұйым	Қызмет сипаты	Тіркелу елі	Қатысу пайызы		
			2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. I қантар
«811 КИ автожөндеу зауыты» АҚ	Автомобиль техникасына, бронетехникаға, күш тораптары мен агрегаттарына жөндеу жұмыстарын жүргізу; жабдықтарды жаңалау	Қазақстан	100%	100%	100%
«832 КИ автожөндеу зауыты» АҚ	Автомобиль техникасына жөндеу жұмыстарын жүргізу	Қазақстан	100%	100%	100%
«Киров атындағы зауыт» АҚ	Навигациялық жүйелер, радиостанциялар, т/ж кешенін басқару пульті; мұнайгаз кешені үшін басқару блоктары мен автоматталған қондырғылар	Қазақстан	84%	84%	84%
«Қазақстан инжиниринг дистрибьюшн» ЖШС	Топ кәсіпорнымен шығарылатын өнімдерді іске асыру, привлечение инвестицияны тарту, мемлекеттік бағдарламаларға және жабдықтарды жеткізу тендерлеріне қатысу	Қазақстан	100%	100%	100%
«Киров атындағы машинажасау зауыты» АҚ	Теңіз су асты қаруы және теңіз кемелері үшін гидравлика және жану автоматика бұйымдары; кен өндіруші өнеркәсіп үшін пневмоперфораторлар; т/ж кешені үшін қосалқы бөлшектер	Қазақстан	98%	98%	98%
«Мұнаймаш» АҚ	Мұнайгаз секторына ұнғымалы қарнак, ХТТ	Қазақстан	52%	52%	52%
«Гидроқұрал ҒЗИ» АҚ	Конструкторлы және зерттеу жұмыстары, сондай-ақ также изготовление теңіз, өзен катерлерін, кемелерін, қайықтарын және басқа жүзгіш құралдары мен су асты аппараттарын, жер үсті мен ауе құлтемірін, су асты зерттеу және құбырларды, бұрғылау мұнарасын, су асты объектілерінің жабдықтарын шығару	Қазақстан	93%	93%	93%
«Омега» құрал жасау зауыты» АҚ	«Таза су» суды тазалауға арналған қондырғылар; темір жолға бөлшектер мен тораптар; сандық АТС және құралма бөлшектері, телефондық аппараттар; ХТТ	Қазақстан	99%	99%	99%
«Петропавл ауыр машинажасау зауыты» АҚ	Мұнай кәсібіне арнайы техника, қысыммен жұмыс жасайтын түтікше, т/ж жөндеуге және қызмет көрсетуге арналған құралдар, жылжымалы құрамның бөлшектері; арнайы өнімдерді өндіру және іске асыру, әскери техниканың қазіргі үлгілерін шығару және жаңалау	Қазақстан	100%	100%	100%
«Семей инжиниринг» АҚ	Бронетанкті қарулар мен әскери техниканы жөндеу; қозғалтқыш, транспорттық машиналар	Қазақстан	100%	100%	100%
«Семей машинажасау зауыты» АҚ	Жыланбауыр транспортер-тартқыш, жүк вагондары үшін лок жапқышы, инженерлік техниканы жөндеу	Қазақстан	99%	99%	99%
«Күзет» ЖШС	Күзету қызметі	Қазақстан	100%	100%	100%
«Тыныс» АҚ	Медтехника, газ қысымды арматура, авиабұйымдар, ПЕТ құбырлары, өрт сөндіру құралдары	Қазақстан	99%	99%	99%
«Орал Зенит зауыты» АҚ	ҚР ӨТК-ға катерлер мен кемелер; мұнайгаз кешендерге қосалқы бөлшектер болат құрылымдарын жобалау және жасау	Қазақстан	95%	95%	95%
«ҚазИнж Электроникс» АҚ	Радиоэлектроника саласында ғылыми зерттеу жұмыстары, басқарудың автоматтандырылған жүйесін құру, бағдарламалар мен технологияларды әзірлеу және енгізу	Қазақстан	100%	100%	100%
«Қару-жаракты басқару жүйелерін енгізудің бірыңғай орталығы» ЖШС	Қаруландыруды басқаруда автоматтандырылған жүйені қолдана отыра, ҚӨК кәсіпорындары үшін арнайы өнімдердің жаңа түрлерін әзірлеу және игеру	Қазақстан	100%	100%	100%

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанына Топ 7 Ескертуде көрсетілген қауымдастырылған және бірлескен бақылаудағы кәсіпорындарда инвестициялары болған.

Занды мекенжайы:

Қазақстан Республикасы, Астана қ., Әуезов к-сі, 36

2011 жылдың 31 желтоқсанына Топ қызметкерлерінің саны 4,730 адам (2010 ж. 31 желтоқсанына: 4,400 адам).

2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл бойынша Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігі 2012 ж. 30 шілдесінде басшылықпен бекітілген.

Операциялық орта

Қазақстанды қосқанда дамушы елдер нарықтары неғұрлым дамыған нарықтар тәуекелінен оң экономикалық, саяси, әлеуметтік, сот және заңнамалық тәуекелдерге ұшыраған. Бұдан бұрын болғандай, дамушы экономикасы бар елдердің болжалды немесе нақты қаржылық қиындықтары немесе осы елдерге салынатын инвестициялардың болжалды тәуекелдерінің деңгейін арттыру Қазақстан экономикасында және инвестициялық ахуалында теріс көрініс табуы мүмкін.

Қазақстандағы бизнес жүргізуді реттейтін заңдар мен нормативтік актілер бұрынғыдай жылдам өзгертулерге ұшыраған. Салықтық, валюталық және кедендік заңнаманы әртүрлі түсіндіру мүмкіндігі, сондай-ақ қызметін Қазақстанда жүзеге асыратын компаниялар соқтығысатын басқа да құқықтық және тыңшылық (фискальнй) мәселелер бар. Қазақстан дамуының болашақ бағыты көбінесе мемлекеттің экономикалық, салықтық және ақшалай-кредиттік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге, сондай-ақ елдегі саяси ахуалдың өзгеруіне байланысты болады.

Дүниежүзілік қаржы жүйесі елеулі проблемаларды бастан кешіруді жалғастыруда. Көптеген елдерде экономикалық өсім қарқыны төмендеді. Сондай-ақ Еуроаймақтың бірнеше мемлекеттері мен осындай елдердің егеменді қарыздары бойынша айтарлықтай тәуекелдерге ие қаржылық институттардың кредит төлеу қабілеттілігіне қатысты екіұштылық өсті. Бұл проблемалар Қазақстан экономикасының өсу қарқынының бәсеңдеуіне немесе құлдырауына, Компания үшін капиталдың қолжетімділігі мен құнына, сондай-ақ жалпы Компания бизнесінде, оның қызметінің нәтижелерінде, қаржылық жағдайында және даму перспективаларында қолайсыз әсер етуі мүмкін.

Осыған байланысты, Қазақстан мұнай мен газдың көп көлемін өндіреді және экспорттайды, Қазақстан экономикасы 2011 және 2010 жж. айтарлықтай теңгерімге түскен мұнай мен газға арналған әлемдік құн өзгерісіне ерекше әсерін тигізді.

2. ЖАҢА ЖӘНЕ ҚАЙТА ҚАРАЛҒАН ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАРЖЫ ЕСЕБІНІҢ СТАНДАРТТАРЫН ҚАБЫЛДАУ

Ағымдағы кезеңде қабылданған стандарттар мен интерпретациялар:

Жыл бойы Топ келесі жаңа және қайта қарастырылған стандарттар мен интерпретацияларды қабылдады:

- ХҚЕС 1 «Қаржы есептілігін ұсыну»
- ХҚЕС 24 «Байланыс тараптары жөніндегі ақпаратты ашу» - (жаңа редакция);
- КИМХҚЕС 14 «Ең төменгі қаржыландыру жөніндегі талаптарға қатысты алдын-ала төлем»;
- КИМХҚЕС 19 «Үлескер құралмен қаржылық міндеттемелерді өтеу»;
- ХҚЕС 32 «Қаржылық құралдар; «Акциларға арналған құқықтар шығарылымын жіктеу» ақпаратын ұсыну (түзету); және
- ХҚЕС 3 «Кәсіпорындарды бірлестіру»

Оған қоса, Компания өзге стандарттарға қаржылық есептіліктің қолданыстағы халықаралық стандарттарын жалпы жақсартуға бағытталған жыл сайынғы бастама шеңберінде түзетулер қабылдады. Бұл түзетулер жекелеген қаржылық есептілікті ұсынуға қатысты кейбір тұжырымдар мен мәселелерге, мойындау және бағалау мәселелеріне жатады. Нақтылаулар Компанияның есептік саясаты бөлшектеріндегі өзгерістер қатарына әкелді – олардың кейбірі тек қана терминологияда өзгерістерді білдіреді, басқалары маңызды, алайда есептілік сомасына айтарлықтай әсер етпейді.

Жоғарыда аталған стандарттарды қабылдау операция нәтижелерінің тиімділігі мен қаржылық жағдайды қажет етпейді

Алдағы кезеңде қабылданатын, шығарылған Стандарттар мен Интерпретациялар

Осы жекеленген қаржы есептілігін бекіту күніне келесі Интерпретациялар мен Стандарттар шығарылды, бірақ күшіне енген жоқ:

**Дейінгі және
кейінгі кезеңде
басталатын
есептік кезеңге
дейін күшінде**

Түзету ХҚЕС 7 «Ақпаратты ашу – қаржылық активтерді беру»	1 шілде 2011 ж.
ХҚЕС 9 «Қаржылық құралдар»	1 қаңтар 2015 ж.
ХҚЕС 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік»	1 қаңтар 2013 ж.
ХҚЕС 11 «Бірлескен қызмет жөніндегі келісім»	1 қаңтар 2013 ж.
ХҚЕС 12 «Басқа кәсіпорындарда қатысу жөніндегі ақпаратты ашу»	1 қаңтар 2013 ж.
ХҚЕС 13 «Әділетті құнды бағалау»	1 қаңтар 2013 ж.
Түзету ХБЕЖ 1 «Өзге де жиынтық табыстар баптары жөніндегі ақпарат ұсыну»	1 шілде 2012 ж.
Түзету ХБЕЖ 12 «Сақталған салықтар – базалық активтердің орнын толтыру»	1 қаңтар 2012 ж.
ХБЕЖ 19 (2011 ж. қайта қаралған) «Жұмыскерлерге сыйақылар беру»	1 қаңтар 2013 ж.
ХБЕЖ 27 (2011 ж. қайта қаралған) «Жекелеген қаржылық есептілік»	1 қаңтар 2013 ж.
ХБЕЖ 28 (2011ж. қайта қаралған) «Тәуелді және бірлескен кәсіпорындарға салымдар»	1 қаңтар 2013 ж.

2011 ж. мамырда шоғырландыру, бірлескен қызмет, тәуелді кәсіпорындарға салымдар жөніндегі келісімдерді есепке алу, ақпаратты ашу мәселелері қарастырылатын бес стандарт пакеті шығарылды (ХҚЕС 10, ХҚЕС 11, ХҚЕС 12, ХБЕЖ 27 (2011), және ХБЕЖ 28 (2011)). Жоғарыда көрсетілген бес стандарт 2013 ж. 1 қаңтардан ерте емес басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін қолданылуға міндетті. Бес стандарттың барлығын бір мезгілде қолданған жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол береді.

Басшылық жоғарыда көрсетілген бес стандарт Компанияның 2013 ж. 1 қаңтарда басталатын бір жылға қаржылық есептілігінде қолданылады деп ұйғарады. Бұл стандарттарды қолдану жекелеген қаржылық есептілік көрсеткіштеріне айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Алайда Басшылықпен аталған Стандарттарды пайдаланудың тиімділігін, өзгерістерді сандық бағалауды қосқанда толық бағалау әлі жүргізілген жоқ.

Топ басшылығы бесеуден басқа барлық Стандарттар мен Интерпретациялар осы стандарттардың әрекет ету күнінен басталатын Компанияның жекелеген қаржылық есептілігінде қабылданады деп күтеді және бұл Стандарттар мен Интерпретациялар оларды алғашқы қолдану кезеңінде Топтың жекелеген қаржылық есептілігіне маңызды әсер етпейді. әсер етпейді.

Топ басшылығы алдында айтылған барлық Стандарттар мен Интерпретациялар оларды алғашқы қолдану кезеңінде шоғырланған қаржылық есептілігіне маңызды әсер етпейді деп ойлайды

3. ЕСЕПТІК САЯСАТТЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Дайындау негізі

Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігі қаржы есептілігінің Халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») сәйкес жасалған. Шоғырландырылған қаржы есептілігі кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда алғашқы құн қағидатының негізінде дайындалған.

Үздіксіз қызметтің қағидасы

Топ үздіксіз қызметтің қағидасын ұстанады деп және болашақта қызметтің маңызды қысқаруы немесе жойылу қажеттілігі Топта болу мүмкіндік көрсеткіштерінің болмайды деген жорамалдан шыға осы шоғырландырылған қаржылық есептілік дайындалған. Бұл әдеттегі қызмет барысында өтеу мерзімі келген кезде Топ өз қарызын төлейтіндігін ұйғарады.

Функционалды валюта және ұсыну валютасы

Осы шоғырландырылған қаржы есептілігі Топтың функционалды валютасы және осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін ұсыну валютасы болып табылатын қазақстандық теңгемен («теңге») көрсетілген. Теңгемен берілген барлық сандық көрсеткіштер (ең жақын) мыңға дейін жинақталған.

Шетелдік валютадағы операциялар

Топтың шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындаған кезде функционалдықтан өзгеше валютамен (шетел валютасымен) жасалған мәмілелер жасалған күннің бағамы бойынша көрсетіледі. Шетелдік валютамен берілген ақша баптары шоғырландырылған қаржы есептілігі дайындалған күнге тиісті валюта бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетелдік валютада ескерілген және әділ құнмен бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құнды белгілеу күніне әрекет жасайтын айырма бағаммен қайта санауға жатады. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша көрініс тапқан ақшалай емес баптар қайта есептелмейді.

Валюта бағамының өзгеруіне байланысты пайда болатын ақша баптары бойынша бағамдық айырмашылық пайда болған кезде пайда мен шығындарда көрініс табады, тек келесіні қоспағанда:

- өндірістік мақсатта болашақта қолдану үшін аяқталмаған құрылыс объектілеріне жататын шетелдік валютадағы қарыздар бойынша бағамдық айырмалар осындай активтердің құнына шетелдік валютадағы қарыздар бойынша пайыздық шығындарды түзету үшін қосылады;
- жеке валюталық тәуекелдерді сақтандыру мәмілелері бойынша бағамдық айырмалар; және
- Топтың шетелде қызмет жасайтын бөлімшелермен өзара есептесу баптары бойынша, оларды өтеу жоспарланбаған және екіталай (мұндай баптар Топтың шетелдік қызметке таза инвестициялаудың бөлігі), әдепкі өзге бірлескен табыста көрсетілген бағамдық айырмалар ақша баптарын өтеу кезінде меншікті капиталдан пайда мен шығынға сараланады.

Шоғырландыру қағидаттары

Бұл шоғырландырылған қаржылық есептілікке Компанияның және Компаниямен бақыланатын (еншілес кәсіпорындар) кәсіпорындардың (арнайы бағыттағы кәсіпорындарды қосқанда) қаржылық есептілігі кіреді. Кәсіпорын Компаниямен бақыланады деп есептеледі, егер Компания басшылығы кәсіпорынның қызметінен Компанияға пайда түсу мақсатында оның қаржы және шаруашылық саясатын анықтай алса.

Жыл ішінде сатып алынған немесе сатылған еншілес кәсіпорындардың кірістері мен шығындары, нақтылы сатып алынған немесе тиісінше сатудың нақтылы мерзімінен бастап, жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепке кіреді. Еншілес кәсіпорындардың жалпы жиынтық табысы Компанияның акционерлеріне және бақыланбайтын меншік иелерінің үлесіне (БМҮ), егер тіпті БМҮ бойынша жағымсыз қалдыққа әкелсе де, қатысты болады.

Еншілес кәсіпорындардың қаржылық есептілігіне қажет болған жағдайда Топтың есептік саясатының қағидаттарын өздері қолданатын есептік саясаттың қағидаттарына сәйкестендіру үшін түзетулер кіргізіледі.

Топ кәсіпорындарының арасындағы барлық мәмілелер, есептесудегі тиісті қалдықтар және Топ ішінде жасалған мәмілелерден жүзеге аспаған пайдалар мен шығындар шоғырландырылған кезде есепке алынбайды.

Бар еншілес кәсіпорындарындағы Топтың иелену үлесінің өзгеруі

Топпен еншілес кәсіпорын үстінен жүргізетін бақылауды жоғалтуға әкелмейтін, еншілес кәсіпорындардағы Топтың қатысу үлесіндегі өзгерістер өз капиталында есептеледі. Еншілес кәсіпорындағы Топтың және БМҮ үлесінің баланстық құны осы үлестердің арақатынастарының өзгеруін ескере отыра түзетіледі. Сомаға қарай түзетілетін БМҮ және төленген немесе алынған сыйақының әділ құны арасындағы кез келген айырмалар бас компания акционерлерінің капиталында көрініс табады.

Егер Топ еншілес кәсіпорынға бақылауды жоғалтса, бақылауды жоғалтуға байланысты пайдалар мен шығындар шоғырландырылған есепте мойындалады және алынған сыйақының әділ құны мен қалған үлестің әділ құны (1) және активтер (гудвиллді қоса) мен міндеттемелердің, сондай-ақ БМҮ баланстық құны (2) арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Қауымдастырылған және бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестиция құю

Қауымдастырылған және бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестиция құю үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынады. Ұйым қауымдастырылған болады, егер онда Топтың маңызды әсері бола тұра, олар Топтың не еншілес, не бірлесіп бақыланатын ұйымы болмаса. Бірлесіп бақыланатын ұйым деген шарттық келісім, сол бойынша екі немесе одан көп тараптар бірлесіп бақылауға жататын экономикалық қызмет жасайды. Қауымдастырылған/бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестиция құю сатып алу құны бойынша қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетіледі, сатып алынғаннан кейін қауымдастырылған/бірлесіп бақыланатын ұйымдардың таза активтерінде Топ үлесінің өзгеруі плюс, ал құнсыздануы минус болады. Егер осы ұйымдардың шығындарында Топтың үлесі Топтың иелену үлесінен артып кетсе (ұйымда Топтың таза инвестициясының бөлігін құрайтын ұзақ мерзімді иелену үлесін қосқанда), Топ кейінгі шығындарда өз үлесін мойындауды тоқтатады. Қауымдастырылған/бірлесіп бақыланатын ұйымдардың пайдалары мен шығындарындағы Топтың үлесі Топтың жиынтық табысы жөніндегі шоғырландырылған есепте көрініс табады.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар жиналған өтелім сомасы мен құнсызданудан болған шығындарды қоспағанда нақтылы құны бойынша беріледі. 2006 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың нақтылы (бастама) құны тәуелсіз бағалаушымен көрсетілген күнге әділ құны негізінде белгіленген. Нақтылы құнға тиісті активті сатып алумен байланысты барлық шығындар кіреді.

Өндірістік немесе әкімшілік мақсаттарында қолдануға арналған аяқталмаған құрылыс объектілері құнсызданудан болатын кез келген шығындарды қоспағанда, құрылыс құны бойынша есептеледі. Құрылыс құнына кәсіби қызмет көрсету құны, сондай-ақ кәсіптеуші активтерге Топтың есептік саясатына сәйкес капиталданатын қарыздар бойынша шығындар кіреді. Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың осындай объектілері құрылыс аяқталу кезіндегі немесе мақсатты игерушілікке дайын кезіндегі жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың тиісті бір категориясына жатады. Осы активтер бойынша өтелімді есептеу, басқа да жылжымайтын объектілер бойынша, активтердің жоспарланған пайдалануына дайын кезінен басталады.

Пайдалы қолданудың болжалды мерзімінің ішінде бір келкі тарату құнын шегергенде жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың (жер телімі мен аяқталмаған құрылыс объектілерін қоспағанда) нақтылы құнын шығару үшін өтелім есептеледі. Пайдалы қолданудың болжалды мерзімі, баланстық құны және өтелімді есептеу әдісі әр есептік мерзімнің соңында талданады, бұл ретте бағаның барлық өзгерістері салыстырмалы көрсеткіштерді қайта қарастырмай шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрініс табады.

Активтер тобы	Пайдалы қызметтің орташа мерзімі
Ғимараттар мен құрылыстар	8 - 100 жыл
Машиналар мен жабдықтар	3 - 20 жыл
Көлік құралдары	5 - 10 жыл
Басқа да активтер	4 - 20 жыл

Қаржылық жал шарты бойынша алынған активтер пайдалы қолданудың болжамды мерзімі бойы Топтың меншігінде болатын активтердің тәртібінде тозалады. Бірақ жалдау мерзімінің соңында жекеменшік құқығы жалға алушыға беріледі деген дәйекті сенушілік болмаған жағдайда актив екі мерзімнің ең қысқасында толық тозалануы керек: жалдау мерзімінде және пайдалы қызмет мерзімінде.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың объектісі сатылған кезде немесе активті ары қарай пайдаланудан болашақта экономикалық пайда алу күтілмеген жағдайда есептен шығарылады. Сатудан не жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың объектілерінің іске аспауынан болған табыс немесе шығын сату бағасы мен осы объектілердің баланстық құны арасындағы айырма ретінде анықталады және табыстар мен шығындарда мойындалады.

Материалды емес активтер

Материалды емес активтер жиналған өтелім мен құнсызданудан болған шығындарды қоспағанда бастапқы құны бойынша есептеледі. Өтелім 10-20% мөлшерлемесі бойынша осы активтердің пайдалы қызмет көрсетудің болжалды мерзімінде тура желілік әдіспен есептеледі. Пайдалы қызметтің болжалды мезгілі және өтелім есебінің әдісі, болашақты негізде есепке алынатын бағаның кез келген өзгерісін ескере отыра, әр есептік мерзімнің соңында қайта қаралады.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Инвестициялық жылжымайтын мүлік дегеніміз - жалдау ақысын алу үшін пайдаланатын, капиталдың үстелуі немесе сол не өзге жағдайда пайдаланылатын объектілер (соның ішіне салынып жатқан объектілерде кіреді).

Инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілері бастапқы кезде сатып алу құнымен есепке алынады, сатып алуға жіберілген шығындарды қоса. Бастапқы мойындағаннан кейін Топ, жиналған өтелім мен құнсызданудан болған шығындарды қоспағанда, инвестициялық жылжымайтын мүлікті бастапқы құнымен бағалайды. Инвестициялық жылжымайтын мүлік бойынша тозуды тура желілік әдіспен есептейді.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік объектісі баланстан немесе пайдаланудан толық шығарылған кезде, егер ендігі олармен байланысты экономикалық пайдалар түспейтін жағдайда, есептен шығарылады. Объектіні есептен шығарғаннан кейін кез келген табыс немесе шығын (шығып қалғаннан болған таза түсімдер мен активтің баланстық құны арасындағы айырма) мүліктің есептен алыну мерзімінде болған пайда мен шығындарына кіреді.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің құнсыздануы

Топ материалдық және материалдық емес активтердің әрбір есептік күнге баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуын тексереді. Егер осындай белгілердің болған жағдайында құнсызданудан болатын шығынның көлемін анықтау мақсатында (егер болған жағдайда) тиісті активтердің өтелетін құны есептеледі. Өтелетін құн екі мағынаның ең үлкені ретінде белгіленеді: өткізу мен пайдалану құндылығына байланысты шығындарды қоспағанда активтің әділ құны. Пайдалану құндылығын бағалаған кезде ақша қаражатының күтілетін ағымы осы активке тән тәуекелдер мен уақыт ішіндегі ақша құнының ағымдағы нарық бағасын көрсететін салық салуға дейін дисконттау коэффициентін пайдалана отырып ағымдағы құнға дейін дисконтталады, күтілетін ақша ағымына қатысты баға түзетілмейді.

Егер активтің (немесе іздестіру бірлігінің) өтелетін құны оның баланстық құнынан төмен болса, осы активтің (немесе іздестіру бірлігінің) баланстық құны өтелетін құнға дейін азайтылады. Құнсыздықтан болған шығындар пайда мен шығындарда көрсетіледі. Егер құнсыздықтан болған шығындар кейін қалпына келтірілсе, активтің (немесе іздестіру бірлігінің) баланстық құны өтелетін құнның жаңа баға алу нәтижесінде алынған сомаға дейін, осы актив бойынша өткен жылдардағы құнсызданудан болған шығындар көрсетілмесе және соған байланысты анықталған баланстық құны жаңа баланстық құннан аспаса, ұлғайтылады.

Босалқылар

Босалқылар өткізудің таза құнының және өзіндік құн мәндерінің ең кіші мәні бойынша көрсетіледі. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді.

Дайын өнімнің және аяқталмаған өндірістің өзіндік құны орташа өлшенген құн әдісі бойынша есептеледі де материалдар бойынша және еңбекақысын төлеу бойынша тура берешектерді және босалқыларды ағымдағы жағдайына жеткізу мен орналасқан жеріне жеткізуден болған сол қосымша шығындарды қосады.

Қаржы құралдарының мойындалуы

Топ қаржы активтері мен міндеттемелерді өзінің қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есепке сәйкес келісімде құрал ретінде қатысушы болып тұрғанда ғана таниды. Қаржы активтері мен міндеттемелер операция жасалған күнге есеп қағидасын қолданумен көрініс табады.

Қаржы активтері мен міндеттемелер алғашында алынған немесе төленген сыйақының әділ құнын білдіретін өзіндік құн бойынша, сәйкес шығындарды алып тастағандағы мәміле жасаумен байланысты шығындарды қоса немесе ала көрініс табады, және кейін әділ құн немесе амортизацияланған құн бойынша көрінеді.

Әділ құн әдетте ресми нарықтық баға белгіленімдеріне сілтемемен анықталады. Нарықтық баға белгіленімдері қолжетімді болмаған жағдайда әділ құн нарықтық деректерге негізделетін дисконтталған болашақ ақша ағындары сияқты баға бойынша жалпыға ортақ әдістерді пайдалана отырып анықталады.

Амортизацияланған құн тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен бағаланады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл күтілетін болашақ қаржы түсімдерін (пайыздың тиімді мөлшерлемесінің ажырамас бөлігі болып табылатын қарыз құралы бойынша барлық алынған немесе жасалған төлемдерді, мәмілелерді рәсімдеу бойынша шығындар және басқа да сыйақылар мен дисконттар) қарыз құралын өтегенге дейінгі күтілетін мерзімге (егер қолдануға болса) немесе қарыз құралын есепке қабылдау сәтіне баланстық құнға дейін неғұрлым қысқа мерзімге дисконттау мөлшерлемесі.

Қаржылық активтер

Қаржылық активтер келесі категорияларға жіктеледі: пайда мен шығын арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтерге («ОССЧПУ»), төлеп болғанға дейін ұсталып тұратын инвестицияларға және «қарыздар мен дебиторлық берешекке». Жіктеу қаржы құралдарының сипаты мен мақсатына байланысты болады және бастапқы танылу сәтінде анықталады.

Ақша қаражаттары мен олардың эквиваленттері

Ақша қаражаттары мен олардың эквиваленттері банк шоттарындағы қаражаттарды, кассадағы қолма-қол ақшаны, жолдағы ақшаны және төлеудің бастапқы мерзімі үш айдан аспайтын қысқа мерзімді депозиттерді қамтиды.

Сауда дебиторлық берешек

Сауда дебиторлық берешек қаржы жағдайы жөніндегі жекелеген есепте күмәнді берешек бойынша резервті шегергенде, төлеуге берілген шоттар сомалары бойынша танылады және бухгалтерлік есепте көрсетіледі. Күмәнді берешек бойынша резерв берешектің толық көлемде өтелмеу ықтималдығы бар болған жағдайларда есепке алынады. Күмәнді берешек бойынша резерв кезең кезеңмен қайта қарастырылып отырады және түзету қажеттілігі пайда болған жағдайда тиісті сома осындай қажеттілік табылған есепті кезең шығындарына жатқызылады. Үмітсіз берешек бұрын құрылған резерв есебінен оның айқындалуына қарай шығынға жазылады.

Қарыздар және басқа да дебиторлық берешек

Қарыздар және басқа да дебиторлық берешектер белсенді нарықта белгіленбеген тиянақты немесе анықталғыш төлемдері бар туынды емес қаржы активтері ретінде көрініс табады. Қарыздар және басқа да дебиторлық берешектер, құнсыздануды қоспағанда, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отыра өтелім құны бойынша ескеріледі.

Пайыздық табыс тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы мойындалады, тек қысқа мерзімді дебиторлық берешекті қоспағанда, себебі ол бойынша пайыздық табыс азғантай ғана болады.

Өзге қаржы активтері

Өзге қаржы активтері актив нарығында бағасы белгіленбейтін және өтеу мерзімі үш айдан артық тіркелген немесе анықталатын төлемдермен банктердегі депозиттер сияқты өндірістік емес қаржы активтерін білдіреді. Мұндай активтер кез келген құнсыздануды шегерумен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып амортизациялық құн бойынша есепке алынады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы.

Табыс пен шығындар арқылы әділ құн бойынша есепке алынатын активтерден басқа қаржы активтері, әрбір есептік күнге құнсыздану көрсеткіштерінің тақырыбына бағаланады. Қаржы активі бастапқыда танылғаннан кейін болған бір немесе бірнеше оқиғаның нәтижесінде: болашақта жорамалданатын инвестиция бойынша ақша қаражаттар қозғалысы өзгеруінің объективті дәлелдері бар болғанда қаржы активтері құнсызданады. Амортизацияланған құн бойынша көрсетілген қаржы активтері үшін құнсыздану сомасы активтің баланстық құны және бастапқы қолданылған пайыздық мөлшерлемеге дисконтталған қаражаттардың жорамалданатын болашақ қозғалысының ағымдағы құны арасындағы айырмашылықты білдіреді.

Қаржы активінің баланстық құны барлық қаржы активтері бойынша құнсызданудан түскен шығын көлемінде азаяды, сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, күмәнді қарыз бойынша қорларды қолдану арқылы баланстық құн азайтылады.

Егер кейінгі кезеңде құнсызданудан түскен шығын сомасы азайтылса және осы азайту құнсыздануды танудан кейін объективті оқиғаға байланысты болса, онда бұрын құнсызданудан танылған шығын сомасы белгілі бір көлемде сол кезеңдегі табыспен немесе шығынмен қайтарылады, инвестицияның баланстық құны құнсызданудың қайтарылу күніне, егер құнсыздану мойындалмаған болса, амортизациялық құннан аспайтын сомаға тең.

Қаржылық міндеттемелер және үлескерлік құралдары

Топтың кәсіпорындарымен шығарылған борышқорлық және үлескерлік құралдары тиісті шарттың егжей-текейінен шығатын, сондай-ақ қаржылық міндеттемелер мен үлескерлік құралдар анықтамасынан қаржылық міндеттемелер немесе капитал ретінде жіктеледі.

Үлескерлік құралдар – барлық міндеттемелерді алып тастағаннан кейін кәсіпорын активтерінің үлесіне құқығын растайтын кез келген шарт. Топпен шығарылған үлескерлік құралдар шығаруға тура шығындарды қоспағанда түсім көлемінде көрініс табады.

Компанияның өзіндік үлескерлік құралдарын сатып алуы капиталдан тікелей шығарылады. Компанияның өзіндік үлескерлік құралдарын сатып алу, сату, шығару немесе жою нәтижесінде пайда болған табыстар және шығындар пайдалар мен шығыста көрініс таппайды.

Артықшылықты акциялар – дивиденттердің белгіленген сомасымен артықшылықты акциялар шарттық келісімнің мәніне сәйкес қиыстырылған қаржылық құрал болып табылады. Осыдан шыға, міндеттемелер мен капиталдың компоненттері қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепте бөлек берілген. Бастапқы мойындағанда, капиталдың компонентіне әділ құн құралының бастапқы баланстық құнын алып тастағаннан кейін соманың қалдығы беріледі. Бастапқы тану кезіндегі міндеттеме компонентінің әділ құны ұқсас қарыздық құралынан пайыздың нарықтық мөлшері бойынша күтілген ақша ағымын алып тастау жолымен есептеледі. Кейін, міндеттеме компоненті реттелген борыш қағидаты бойынша өлшенеді, ал меншік капиталдың компоненті – жарғылық капиталның қағидаты бойынша.

Қаржылық міндеттемелер шарттық келісімдермен берілген, олар шарттар бойынша міндеттемелер пайда болған кезде көрініс табады.

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Сауда және басқа да кредиторлық берешек алғашқыда әділ құн бойынша бағаланады, кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен амортизациялық құн бойынша қайта бағаланады.

Қарыздар мен тартылған қаражаттар

Барлық қарыз бен тартылған қаражат бастапқыда қарыз қаражат тартумен байланысты шығындарды ескергенде алынған ақша қаражатының әділ құнын білдіретін құн бойынша есептеледі.

Бастапқы танылғаннан кейін пайыздық қарыздар мен тартылған қаражат тиімді қарыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, өтелетін құны бойынша есептеледі.

Қарыздар бойынша шығындарды қоспағанда, капиталдандырылуға жататын кірістер мен шығындар (мысалы, үшінші тараптардың кепілдіктері бойынша) міндеттемелерді тану доғарылған жағдайда, сондай-ақ өтелімді ескерген кезде жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Өзара есепке алулар

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынуы мүмкін және таза сома танылған сомаларды өзара есепке алу жүргізудің заңдық құқығы болғанда әрі Топта не өзара есепке алулар жүргізу немесе активтерді сату және бір мезгілде міндеттемелерді өтеу ниеті болғанда ғана қаржы жағдайы жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер

Пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер (1) қысқа мерзім ішінде сату басты мақсатымен алынған, (2) басқару бірлескен түрде жүзеге асырылатын және құрылымы қысқа мерзімді келешекте пайда алу ниетін нақты білдіретін сәйкестендірілген қаржы құралдары портфелінің бөлігі болып табылатын немесе (3) бастапқыда Топ пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелері ретінде көрсеткен туынды құралдарды немесе бағалы қағаздарды білдіреді. Пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда және кейіннен шынайы құны бойынша бағаланады. Пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері мен міндеттемелерінің шынайы құнын түзету жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Топ осы қаржы құралдарын иелену кезеңінде қаржы құралдарын осы санатқа немесе осы санаттан қайта жіктеу жүргізбейді.

Кірікпе туынды қаржы құралдары

Басқа қаржы құралдарына немесе негізгі шарттарға кірікпе туынды қаржы құралдары олардың сипаттамалары мен тәуекелдері негізгі шарттың сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланыста болмаса және негізгі шарттар пайда мен залалдар арқылы әділ құны бойынша бағаланбаса, жеке қаржы құралдары ретінде қаралады.

Қаржы активтері мен міндеттемелерін тануды доғару

Қаржы активтері

Қаржы активін (немесе тиімді болғанда қаржы активінің бөлігін не ұқсас қаржы активтері тобының бөлігін) тану мынадай жағдайларда доғарылады:

- активтен ақша қаражаты ағындарын алу құқығы аяқталғанда;
- Топ активтен ақша қаражаты ағындарын алу құқығын сақтайды, бірақ табыстама келісімге сәйкес оларды үшінші тарапқа елеулі кідіріссіз толығымен төлеуге міндеттеме қабылдаса және негізінен осы актив бойынша барлық тәуекел мен пайданы; немесе
- Топ активтен ақша қаражаты ағындарын алуға өз құқығын берсе және немесе (а) актив бойынша барлық тәуекел мен пайданы негізінен берсе немесе (б) актив бойынша ешқандай тәуекел мен пайданы бермеген де, ұстап қалмаған да бірақ активке бақылауды берген болса.

Егер Топ активтен ақша қаражаты ағындарын алуға өз құқығын бермесе және актив бойынша ешқандай тәуекел мен пайданы бермесе және активке бақылауды бермесе, актив Топ активке қатысуды жалғастырған дәрежеде танылады. Берілген актив бойынша кепілгерлік нысан қабылдаған қатысуды жалғастыру активтің бастапқы теңгерімдік құны мәнінің ең төменгісі және Топтан өтем ретінде талап етілуі мүмкін ең жоғары өтелетін сома бойынша бағаланады.

Қаржы міндеттемелері

Қаржы міндеттемесін (немесе қаржы міндеттемесінің бір бөлігін) тану ол өтелген болса, яғни шартта көрсетілген міндеттеме орындалған, жойылған немесе оның мерзімі аяқталғанда тоқтатылады.

Табысты тану

Табыстар Топтың белгілі бір экономикалық пайда алу ықтималдығы орын алған мөлшерде танылады және табыстар мейлінше дәл дәрежеде есептеледі немесе бағаланады.

Тауарларды сату

Тауарларды сатудан түскен табыс тауардың нақты жеткізілуі және меншік құқығының ауысуы бойынша танылады.

Қызметтер көрсету

Қызметтер көрсету шарттары бойынша табыс аяқталу дәрежесін басшылыққа ала отырып танылады.

Құрылысқа арналған шарттар

Егер құрылысқа арналған шарттардың қаржы нәтижесі сенімді есептелсе, ақшалай түсім және шығындар есепті кезеңге шарт бойынша жұмыстардың аяқталу дәрежесіне барабар танылады. Аяқталу дәрежесі есепті күнге дейін жұмыстарды орындауға кеткен шығындар үлесі ретінде, бұл үлес жұмыстардың аяқталу дәрежесін көрсетпейтін жағдайларды қоспағанда, шарт бойынша шығындардың жалпы есепті сомасында айқындалады. Орындалған жұмыстар көлемдері, кінәраттар және көтермелеу төлемдері бойынша ауытқулар олар сенімді бағалана алатын және оларды алу мүмкіндігі жоғары деп есептелетін дәрежеде ескеріледі.

Жалдау

Өзінің талаптары бойынша меншік құқығынан туындайтын барлық елеулі тәуекелдер мен пайда жалдаушыға өтетін жалдау шарты қаржылық жал ретінде жіктеледі. Барлық өзге де жалдау шарттары операциялық жалдау ретінде есептеледі.

Топ жалға беруші ретінде

Қаржылық жал шарттары бойынша жалға берушіден алатын сома Топтың таза инвестициясы көлемінде дебиторлық берешек құрамында көрінеді. Қаржылық жал бойынша табыс жалдауға Топтың таза инвестициясы бойынша табыстың тұрақты деңгейін қамтамасыз ету үшін есептік мерзімге бөлінеді.

Операциялық жалдаудан түсетін табыс жалдау мерзімінде біркелкі деп алынады. Операциялық жалдау шартының жағдайларын келістіру мен оның рәсімдеуіне байланысты бастапқы шығындар жалға берген активтердің баланстық құнына кіргізіледі және жалдау мерзімі бойы біркелкі шығысқа жатады.

Топ жалға алушы ретінде

Қаржылық жал шарты бойынша жалға алынған активтер бастапқы кезде екі мөлшердің ең азы бойынша есепке алынады: жалға алу мерзімінің бастапқы кезінде жалға алынған мүліктің әділ құны және ең төмен жалдау төлемінің дисконттық құны. Жалға беруші алдындағы тиісті міндеттемелер қаржылық жал бойынша міндеттеме ретінде қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепте көрініс табады.

Жалдау төлемінің сомасы міндеттеменің қалдығына пайыздың тұрақты мөлшерлемесін алу үшін қаржылық шығындар мен жалдау бойынша міндеттемелердің төмендеу арасында үлестіріледі. Қаржылық шығындар пайда мен шығындарда көрініс табады, егер олар жіктелетін активтерге қатысы болмаса. Соңғы жағдайда олар қарыздар бойынша шығындарға қатысты Топтың жалпы саясатына сәйкес капиталға айналады (төменде қараңыз). Болашақ оқиғаларға себепші болатын жалдау төлемі шығуға байланысты шығындарға жатады.

Операциялық жалдау бойынша төлемдер жалдау мерзіміндегі шығындарға біркелкі жасалады, тек егер шығыстың басқа үлестіру әдісі жалға алынған активтерден болатын экономикалық пайданы уақытша үлестіруге сәйкес келетін болса. Болатын оқиғалармен шарттасылған операциялық жалдау шарты бойынша жалдау төлемі пайда болуына қарай шығындарға жатқызылды.

Операциялық жалдау шарттарын жасаған кезде алынған ынталандырылған төлемдер міндеттеме ретінде танылады. Мұндай көтермелеудің жалпы сомасы жалдау бойынша шығындарды біркелкі азайтады, тек шығысты үлестіру әдісі жалға алынған активтерден экономикалық пайданың уақытша үлестіруіне нақты сәйкес келеді.

Мемлекеттік жәрдем ақша

Егер жәрдем ақшаны алуға қажетті барлық жағдайлар орындалады және жәрдем ақша алынады деген мол сенушілік пайда болған кезде, мемлекеттік жәрдем ақша мойындалады.

Мемлекеттік жәрдем ақша, ұзақ мерзімді активтерді сатып алу, ұйымдастыру немесе басқа да міндеттемелерді Топпен қабылдау негізгі шарт болатын, тиісті активтердің пайдалы қызметінің мерзімінде жүйелі және оңтайлы негізінде пайдалар мен шығындарға жатқызылатын болашақ мерзімінің табысы ретінде қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Келтірілген шығындарды, шығындарды өтеген немесе болашақ шығындармен байланыспайтын қаржылық көмек ретінде берілген мемлекеттік жәрдем ақша оны алуға құқығы туындаған мерзімнің табысына жатады.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен мемлекеттік қарыз алудан болатын экономикалық пайдалар қазіргі нарықтық мөлшерлемелер бойынша есептелетін қарыз бойынша түсім мен оның әділ құны арасындағы айырма көлемінде мемлекеттік жәрдем ақша ретінде есепке алынады.

Қарыздар бойынша шығындар

Сатып алу, жіктелетін активтің құрылысы немесе өндірісіне тікелей қатысты қарыздар бойынша шығындар, оларды жоспарланған пайдалануға дайындау немесе сату үшін бірталай уақытты қажет етеді, жоспарланған пайдалану мен сатуға дайын болғанға дейін осындай активтердің құнына қосылады.

Жіктелетін активтерге пайдалануды күтетін жеке қарыздардың уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капиталға ауыстыру үшін жарамды қарыздар бойынша шығындардан есептеліп алынады.

Қарыздар бойынша басқа барлық шығындар пайда болған сайын пайда мен шығындар құрамында танылады.

Зейнетақы міндеттемелері

Топ зейнетақы қорына аударымдар ретінде қызметкерлердің жалақысынан 10% көлемінде төлем жасайды, бірақ айына 119,992 теңгеден астам емес (2010 ж.: 112,140 теңгеден астам емес). Зейнетақы қорына салынатын төлемдер қызметкерлердің жалақысынан ұсталады және жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есептегі жалақы және аударым бойынша жалпы шығындарға кіреді.

Салық салу

Табыс салығы бойынша шығындар ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтың сомасы болып табылады.

Ағымдағы салық

Ағымдағы салықтың сомасы бір жылдың салық салынатын пайдасының көлемінен шыға белгіленеді. Салық салынатын пайда жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетілген салықтан, салық салуға немесе басқа жылдарда салық салу мақсатында есептен алуға жататын табыс немесе шығын баптарына байланысты өзгешелеу болады, сондай-ақ салық салу мақсатындағы немесе мүлде салық салуға келмейтін баптарды қоспайды. Пайдаға ағымдағы салық бойынша міндеттемелер есепті күнге заңнамамен бекітілген салық салу мөлшерлемесін пайдалана отыра есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық бұл жекелеген қаржылық есептілікте активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын табысты есептеу үшін пайдаланылатын тиісті салықтық база арасындағы айырмашылық сомасында төленетін немесе өтелетін және міндеттемелер әдісі бойынша есептелетін салық. Кейінге қалдырылған салық жекелеген қаржылық есептілікте көрініс тапқан активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салынатын табысты есептеу кезінде пайдаланылатын салықтық есепке алудың тиісті деректері арасындағы уақытша айырмашылықтарға қатысты мойындалады. Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер әдеттегідей салынатын уақытша айырмашылықтарды есепке ала отырып көрініс табады. Кейінге қалдырылған салықтық активтер барлық азайтылатын уақытша айырмашылықтарды есепке ала отырып осы уақытша айырмашылықтарды пайдалану үшін болашақта салық салынатын баланстық табыс болуының жоғары ықтималдығы жағдайында көрініс табады.

Салықтық активтер мен міндеттемелер егер уақытша айырмашылықтар гудвилмен байланысты болса немесе басқа активтер мен міндеттемелерді салық салынатын да, бухгалтерлік те табысқа әсер етпейтін мәмілелер (бизнесті біріктіру бойынша мәмілелерден басқа) шеңберінде алғашқы мойындау нәтижесінде пайда болған жандайда жекелеген қаржылық есептілікте көрініс таппайды.

Кейінге қалдырылған салық еншілес кәсіпорындарға, қауымдастырылған кәсіпорындарға, сондай-ақ бірлескен қызметке қатысты салық салынатын уақытша айырмаларды ескере отыра, тек егер Топ уақытша айырмаларды қалпына келтіру мерзімін бақылай алатын мүмкіндігі болса және көз жетерлік болашақта осы айырма қайтарылмайды деген мүмкіндік туындау жағдайының болуын қоспағанда.

Еншілес кәсіпорындар, қауымдастырылған кәсіпорындар, бірлескен қызметтер бойынша кейінге қалдырылған салық активтері есепке алынбайтын уақытша айырмаларды пайдалануға жеткілікті салық салынатын пайданы болашақта алуға мүмкіндіктің жоғары болған жағдайда және көз жетерлік болашақта олардың қолдануын тосу кезінде мойындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есеп күніне бағаланып, мерзімі ұзартылған активтің барлығы немесе бір бөлігі қолданылуы мүмкін жеткілікті салық салынатын пайда алынады деген болжам болмайтын дәрежеде азаяды.

Табыс салығы бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер есепті күнге заңнамамен бекітілген немесе іс жүзінде бекітілген салық салу мөлшерлемесін (сондай-ақ салық заңнамасының ережесін) пайдалана отыра есептеледі және болжалғандай салық активінің іске асу немесе міндеттеменің өтелу мерзімінде әрекет жасайды. Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін бағалау Топтың (есепті күннің жағдайы бойынша) активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеу немесе төлеу тәсіліне қатысты салық салдарын көрсетеді.

Бір жылдық ағымдағы және кейінге қалдырылған салық

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар табыстар мен шығындарда мойындалады, тек басқа да жиынтық табыс немесе өз капиталының құрамына тура қатысты жағдайларды есепке алмағанда, табыс пен шығын жөніндегі есепте шығындар немесе үнемдеу ретінде көрсетіледі. Бұл жағдайда ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар басқа да жиынтық табыста немесе тиісінше капиталға тура мойындалады. Егер бизнестерді біріктіру бойынша мәмілелерді бастапқы есепке алу нәтижесінде ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар пайда болса, салық әсері осы мәмілелерді есепке алу кезінде көрініс табады.

Алдағы шығындардың резервін қалыптастыру

Алдағы шығындардың резерві есепте көрініс табады, егер Топта өткен оқиғалар нәтижесінде міндеттемелер (заңдық немесе іскери айналым нормасымен уағдаласылған) пайда болса және бұл міндеттемелерді Топпен өтеудің жоғары мүмкіндігі туындаса және мұндай міндеттемелердің көлемі бағаланса.

Есепте көрініс тапқан алдағы шығындар резервінің көлемі осы міндеттерге тән тәуекелдер мен белгісіздіктерді ескеріп, міндеттерді өтеуге қажетті, есепті күнге белгіленген соманың ең жағымды бағасы ретінде табылады. Егер алдағы шығындардың резерв көлемі міндеттерді өтеу бойынша болжалды ақша ағымының негізінде есептелсе, онда алдағы шығындардың резерві осындай ақша ағымының дисконтталған құны ретінде анықталады (егер уақыт ішінде ақша құнының әсері маңызды болса).

Егер міндеттемелерді өтеуге қажетті төлем жартылай не толық үшінші тараппен төленсе, өтелім алынатын және осы дебиторлық берешектің сомасын сенімділікпен бағалау үшін мүмкіндік болатына толық сенімділік болған жағдайда тиісті дебиторлық берешек актив ретінде көрініс табады.

Байланысты тараптармен операциялар

Осы шоғырландырылған қаржылық есепті дайындаған кезде байланыс тараптары ретінде келесі жақтар қарастырылды:

Тарап байланысты компания болады, егер:

- (а) тарап, бір не бірнеше делдал арқылы тура немесе жанама:
  - i) бақылайды немесе компанияның жалпы бақылауында болады (оларға холдинг компаниялары, еншілес компаниялары мен бір бас фирманың басқа да еншілес компаниялары жатады);
  - ii) компанияда үлестік қатысы бар, ол оған компанияға маңызды әсер етуге мүмкіндік береді; немесе
  - iii) компанияның үстінен бірлескен бақылау жасайды;
- (ә) тарап компанияның қауымдастырылған жағы болып табылады;
- (б) тарап компания қатысушы болатын бірлескен кәсіпорын;
- (в) тарап компанияның негізгі басқарушылық қызметкерлердің немесе оның бас компаниясының мүшесі болып табылады;
- (г) тарап (а) немесе (в) тармақтарында көрсетілген кез келген тұлғаның отбасылық мүшесі болаып табылады;
- (ғ) тарап бақылаудағы, бірлесіп бақылаудағы немесе елеулі әсерде болатын компания немесе осындай компанияда маңызды, тура не жанама, (в) не (г) тармақтарында көрсетілген кез келген тұлғаның дауыс беру құқығы бар; немесе
- (д) тарап компания қызметкерлері үшін немесе компанияның байланысты тарапы болатын кез келген компанияның зейнетақы схемасы болып табылады.

Әрбір болуы мүмкін байланысты тарапты қарастырған кезде, тек олардың заң нысанына ғана емес, ерекше назар қатынас мағынасына аударылады.

4. МАҢЫЗДЫ ЖОЛ БЕРУШІЛІК ЖӘНЕ БАҒАЛАУДАҒЫ ЕКІҰШТЫЛЫҚТЫҢ ДЕРЕКТЕРІ

ХҚЕС-ке сәйкес шоғырландырылған қаржы есептілігін дайындау активтер мен міндеттемелердің есептелген сомасына әсер ететін және шоғырландырылған қаржы есептілігіне қол қойған күніне әлеуетті активтер мен міндеттемелер жөніндегі ақпаратты ашу және есепті мерзім ішінде табыс пен шығыстың есептелген сомасы, Топ басшылығымен пікір дайындау мен субъективті бағаларды және жол берушілікті пайдалануды көздейді.

Бұл бағалар тарихи білімге және елеулі факторларға негізделетініне қарамастан, оқиғалар немесе іс-әрекеттер нақты нәтижелері бағаланатын ерекшеленетіндей түрде қалыптастырылуы мүмкін.

Келесі қаржы жылында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын материалды түзетуде елеулі тәуекелдер болатын есепті күнге екіұштылықты бағалаудың болашақтағы және басқа да негізгі деректері бойынша негізгі жол берушілік төменде қарастырылады:

Артықшылықты акциялардың қарыз компонентін мойындау және бағалау

Топтың артықшылықты акцияларының қарыз компонентіне қатысты есептік саясатты қолдану үдерісінде басшылық артықшылықты акциялардың жағдайына өз бағаларын берді және Топтың артықшылықты акцияларын «Қаржы құралдары: Тану және Бағалау» ХҚЕС 32 (қайта қаралған) сәйкес құрамдастырылған құрал ретінде санауын белгіледі, себебі инвесторларға дивиденттерді төлеу міндеттемелері бар. Стандарт бойынша осындай құрамдастырылған құралдың шығуынан кірген табыс осындай құралдың әр бөлігінің басынқы құқығында негізделген капитал немесе міндеттемелер ретінде жіктелді: дивидентті төлеу жөніндегі шартты міндеттемелер капитал ретінде акционерлер арасында тұжырымды үлестіруге қатысу құқығы мен міндеттеме ретінде жіктеледі.

Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың пайдалы қызметінің мерзімі

3 ескертуде көрсетілгендей, Топ жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың пайдалы қызметінің мерзімін әр жылдық есептік мезгілдің соңында қарастырады. Активтің пайдалы қолдану мерзімін бағалау мынадай факторларға байланысты: экономикалық пайдалану, жөндеу мен қызмет көрсету бағдарламалары, технологиялық жақсарту мен басқа да іскери жағдайлар. жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың пайдалы қызметінің мерзімін басшылықпен бағалану осы шоғырландырылған қаржылық есептілік күніне бар болатын тиісті ақпаратты көрсетеді.

Кепілдік міндеттеме

Берілген кепілдіктің резерві тиісті тауарлар мен қызметтерді сату кезінде мойындалады. Мұндай резервтің шамасы өткен мерзімде жиналған тарихи деректерге сүйене отыра, әр қайсысының болу мүмкіндігі коэффициенттері бойынша барлық болатын шығындарды өлшей отыра есептеледі.

Активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есептік күнге материалдық және материалдық емес активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының болуын тексереді. Актив индикаторларының болуын анықтау келесі көптеген факторлардың санымен негізделеді: күтілетін өсім, болжалды ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қол жетімділігін өзгерту; технологиялық ескіру, қызмет көрсетуді тоқтату, ауыстыруға байланысты ағымдағы шығындар және құнсызданудың болуына көрсететін жағдайлардың басқа да өзгеруі.

Егер мұндай индикаторлар болған жағдайда, активтердің өтелетін құны бағаланады және активтердің баланстық құнымен салыстырады. Егер, баланстық құны активтердің өтелетін құнынан асып түссе, құнсыздану мойындалады. Өтелетін құн екі мағынаның ең үлкені ретінде белгіленеді: өткізуге байланысты шығындарды қоспағанда активтердің әділ құны және пайдалану құны. Пайдалану құнын бағалаған кезде ақша қаражатының есептелген болашақ ағыны, салық салғанға дейінгі дисконттың мөлшерлемесін пайдалана отыра, олардың ағымдағы құнына дейін дисконтталады және басшылардың ойынша, активтерге қатысты тәуекелдер мен ақшаның уақытша құны ағымдағы нарық бағасын көрсетеді. Бағаланатын өтелім құнындағы өзгерістер құнсыздыққа немесе болашақ кезеңде оның қайта қалпына келуіне әкелу мүмкін.

Босалқыларды бағалау

Босалқылар екі мөлшердің ең азымен өлшенеді: өзіндік құны немесе өткізудің таза құны бойынша. Топ өтімсіз және аз қолданылатын босалқылардың құнын өткізудің таза құнына дейін азайта отыра тиісті резервті көрсетеді. Осындай босалқылардан шығып қалудан болған өткізудің нақты сомасы өткізудің таза құнынан өзгеше болуы мүмкін; осындай кез келген айырма болашақтағы операциялық нәтижелерге маңызды әсер етуі мүмкін.

Салық салу

Түрлі қазақстандық заңнамалық актілер мен нормалар әрдайым түсінікті болмайды. Жергілікті, аймақты және республикалық салық органдарының арасында көзқарастың біркелкі болмауы мүмкін. Бұл ретте, салық органдары қосымша салықты есептеген кезде, бар айыппұл мен өсімпұлдың көлемі айтарлықтай мөлшерде белгіленген; айппұл мөлшері қайта салынған салық сомасынан 50% құрайды және өсімпұлдың мөлшері уақытында төленбеген салық сомасынан 22.5% құрайды. Нәтижесінде, айыппұлдар мен өсімпұлдар қайта саналған салықтың сомасынан артады.

Жоғарыда көрсетілген екіұштылыққа байланысты салықтардың, айыппұл санкциясының және өсімпұлдың әлеуетті сомасы, егер ондайлар қайта саналса, қазіргі кезеңдегі шығындарға жатқызылған және 2011 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомасынан асып кетуі әбден мүмкін. Бағалар мен нақты төленген сомалар арасындағы айырым, егер ондайлар пайда болса, алдынгы мерзімдегі Топтың пайдасына маңызды әсер етуі мүмкін.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қаржылық міндеттеме

Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қаржылық міндеттеме бастапқыда есепке алынады және соңында мынадай нарықтық деректерді қолдана отыра әділ құны бойынша бағаланады: валютаның форвардты бағамы және дисконттаудың тәуекелсіз мөлшерлемесі.

5. САЛЫСТЫРМАЛЫ АҚПАРАТТЫ ҚАЙТА ЕСЕПТЕУ ЖӘНЕ ЖІКТЕУДІҢ ӨЗГЕРУІ

2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау кезінде басшылық «Есептік саясат, есептік бағалаулардағы өзгерістер және қателеріктер» ХҚЕС 8 сәйкес өткен жылдардың қателіктерін түзету үшін алдынгы жылдардағы кейбір салыстырмалы ақпараттың қайта есептеуін жүргізді. Қаржылық жағдай жөніндегі, жиынтық табыс жөніндегі және ақша қаражаттарының қозғалысы жөніндегі есептердің баптарын қайта есептеу көбінесе келесімен байланысты:

- Топ 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталатын жылға кеме құрылысы шарттары бойынша табысты дұрыс көрсетпеді. Нәтижесінде, ағымдағы міндеттеме құрамында көрсетілген, алынған қысқа мерзімді алдын-ала төлемдер табысқа жатқызылған, ҚҚС бойынша міндеттеме мойындалған, сондай-ақ аяқталмаған өндіріс өткізудің өзіндік құнына шығарылған.
- 2008 ж. Компания Акционерден пайызсыз қаржы көмегін алады және оны кесімді бағамен көрсетеді, ал ол «Қаржылық құралдар: мойындау және бағалау» ХҚЕС 39 сәйкес келмейді. 2011 ж. Компания бұл көмекті амортизацияланған құн бойынша бағалап, қайта есептеу жүргізді және алдында басқа ағымдағы міндеттеме құрамында көрсетілген, кейінге қалдырылған салық әсерін қоспағанда, капитал құрамындағы осы пайызсыз қаржылық көмек бойынша әділ құнға дейін түзетуді, сондай-ақ әділ құнға дейін түзетілген өтелім сомасына қаржылық шығындарды мойындады.
- Компанияның кейбір еншілес ұйымдарында орналастырылған артықшылықты акциялар бар. Өткенде Топ осы артықшылықты акциялар бойынша қарыздық компоненті көрсетпеген. Қайта есептеу нәтижесінде, 2010 ж. 1 қаңтарының жағдайы бойынша, Топ қарыз компонентін көрсетті және 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға қосымша әділ құнға дейін түзетуді көрсетті.
- 2007 ж. Топ «БРК-Лизинг» АҚ пен мерзімі 10 жылға өндірістік жабдықтарды қаржылық жалға алу шартын жасасты. Осы шартқа сәйкес Топ негізгі қарыз бен пайыздарды теңгемен өтеуі керек, олар өтеу күніне АҚШ долларының айырбастау бағамына индекстеледі. Бұл индексация кіріктірілген туынды қаржы құралы деп Топ есептейді, ол негізгі қаржылық жал шартымен байланысты емес, сондықтан жеке мойындауды талап етеді. Нәтижесінде, 2010 ж. 1 қаңтарының жағдайы бойынша және 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға Топ әділ құнға дейін түзетуді көрсетті.
- Жоғарыда көрсетілген түзетулерді ескере отыра, Топ 2010 ж. 1 қаңтардағы және 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салықтарды және 2010 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға табыс салығы бойынша шығындарды қайта есептеді.
- Топ алдында көрсетілген ағымдағы және ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемедің сомасына қатысты басқа да жіктеуді жүргізді.

Бұдан басқа, Топтың 2011 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жылға қаржылық есептілігін дайындау кезінде басшылық ағымдағы жылдың қаржылық есептілігіндегі жіктелу мен топтастыруға сәйкес келтіру үшін алдындағы жылдың салыстырмалы ақпарат баптарының жіктелуі мен топтастыруына кейбір өзгерістер жүргізді.

Салыстырмалы ақпаратты қайта санау әсері келесідей көрсетілген:

2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есеп	Алдында шығарылған	Түзетулер	Қайта саналған	Қайта жіктелу	Қайта жіктелді
Ұзақ мерзімді активтер					
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	7,451,427	26,828	7,478,255	167,548	7,645,803
Материалдық емес активтер	100,903	-	100,903	57,577	158,480
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	1,339,656	(19,290)	1,320,366	(1,320,366)	-
Бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестициялар	212,387	-	212,387	(212,387)	-
Қауымдастырылған және бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	1,532,753	1,532,753
Басқа да ұзақ мерзімді дебиторлық берешектер	94,125	-	94,125	(94,125)	-
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	167,548	71,756	239,304	(131,000)	108,304
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойыншы активтер	43,799	35,465	79,264	-	79,264
Ұзақ мерзімді активтер жиыны	9,415,336	114,759	9,530,095	-	9,530,095
Ағымдағы активтер					
Қорлар	6,260,970	(426,676)	5,834,294	-	5,834,294
Басқа да дебиторлық берешек	908,154	(75,665)	832,489	(832,489)	-
Пайдалануда шектелген ақша қаражаты	-	-	-	81,844	81,844
Басқа да ағымдағы активтер	-	-	-	847,677	847,677
Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері	6,550,890	-	6,550,890	(83,644)	6,467,246
Қаржылық жал бойынша дебиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	13,388	-	13,388	(13,388)	-
Ағымдағы активтер жиыны	15,283,062	(502,341)	14,780,721	-	14,780,721
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	24,698,398	(387,582)	24,310,816	-	24,310,816
Капитал					
Қосымша төленген капитал	428,612	94,223	522,835	-	522,835
Бөлінбеген пайда	1,945,965	(89,422)	1,856,543	-	1,856,543
Аналық компания акционерінің меншікті капиталы	14,476,379	4,801	14,481,180	-	14,481,180
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	476,860	(18,263)	458,597	-	458,597
Капитал жиыны	14,953,239	(13,462)	14,939,777	-	14,939,777
Ұзақ мерзімді міндеттемелер					
Қарыздар	248,096	33,931	282,027	60,697	342,724
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер	461,393	141,160	602,553	-	602,553
Артықшылықты акциялар бойынша қарыз компоненті	-	182,338	182,338	-	182,338
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	819,806	(195,390)	624,416	-	624,416
Резервтер	25,336	10,725	36,061	(36,061)	-
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	1,116,187	(14,222)	1,101,965	(24,636)	1,077,329
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны	2,670,818	158,542	2,829,360	-	2,829,360

2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есеп	Алдында шығарылған	Түзетулер	Қайта саналған	Қайта жіктелу	Қайта жіктелді
Ағымдағы міндеттемелер					-
Қарыздар және ұзақ мерзімді қарыздардың ағымдағы бөлігі	1,347,566	3,887	1,351,453	128,824	1,480,277
Қаржылық жал бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	198,664	(141,160)	57,504	-	57,504
Пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	-	154,813	154,813	-	154,813
Сауда кредиторлық берешек	1,419,746	(16,534)	1,403,212	-	1,403,212
Салықтар бойынша берешек	404,964	52,633	457,597	-	457,597
Резервтер	33,238	38,831	72,069	(72,069)	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	3,598,625	(625,132)	2,973,493	(56,755)	2,916,738
Ағымдағы міндеттемелер жиыны	7,074,341	(532,662)	6,541,679	-	6,541,679
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	24,698,398	(387,582)	24,310,816	-	24,310,816

2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есеп	Алдында шығарылған	Түзетулер	Қайта саналған	Қайта жіктелу	Қайта жіктелді
КІРІСТЕР	15,423,422	438,607	15,862,029	-	15,862,029
ӨЗІНДІК ҚҰНЫ	(12,704,120)	(420,627)	(13,124,747)	(54,786)	(13,179,533)
ЖАЛПЫ КІРІС	2,719,302	17,980	2,737,282	(54,786)	2,682,496
Жалпы және әкімшілік шығындар	(2,056,754)	(2,413)	(2,059,167)	-	(2,059,167)
Өткізу бойынша шығындар	(367,038)	-	(367,038)	54,786	(312,252)
Қаржылық шығындар	(259,322)	(38,261)	(297,583)	-	(297,583)
Пайда мен шығын арқылы қаржылық міндеттемелер бойынша табыс	-	49,051	49,051	-	49,051
Қауымдастырылған ұйымдар кірісіндегі үлес	403,644	(52,188)	351,456	(351,456)	-
Бірлесіп бақыланатын ұйымдар кірісіндегі үлес	125,051	-	125,051	(125,051)	-
Қауымдастырылған және бірлесіп бақыланатын ұйымдардың кіріс /шығындарындағы үлес	-	-	-	476,507	476,507
Табыс салығы бойынша шығындарды есетегенге дейінгі кіріс	613,624	(25,831)	587,793	-	587,793
Табыс салығы бойынша шығындар	(234,861)	172,946	(61,915)	-	(61,915)
Таза кіріс және жыл ішіндегі барлық бірлескен табыс	378,763	147,115	525,878	-	525,878
Аналық компания акционерінің меншікті капиталы	322,347	147,115	469,462	-	469,462
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	56,416	-	56,416	-	56,416
	378,763	147,115	525,878	-	525,878

2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есеп	Алдында шығарылған	Түзетулер	Қайта саналған	Қайта жіктелу	Қайта жіктелді
Ұзақ мерзімді активтер					
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	7,592,995	26,828	7,619,823	150,315	7,770,138
Материалдық емес активтер	96,329	-	96,329	57,577	153,906
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялар	1,022,926	32,898	1,055,824	(1,055,824)	-
Бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестициялар	75	-	75	(75)	-
Қауымдастырылған және бірлесіп бақыланатын ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	1,055,899	1,055,899
Басқа да ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	75,412	-	75,412	(75,412)	-
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	150,315	-	150,315	(119,092)	31,223
Қаржылық жал бойынша дебиторлық берешектің ұзақ мерзімді бөлігі	13,388	-	13,388	(13,388)	-
Ұзақ мерзімді активтер жиыны	8,986,359	59,726	9,046,085	-	9,046,085
Ағымдағы активтер					
Басқа да дебиторлық берешек	546,995	-	546,995	(546,995)	-
Басқа да ағымдағы активтер	-	-	-	600,547	600,547
Қаржылық жал бойынша дебиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	53,552	-	53,552	(53,552)	-
Ағымдағы активтер жиыны	8,580,043	-	8,580,043	-	8,580,043
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	17,566,402	59,726	17,626,128	-	17,626,128
Капитал					
Қосымша төленген капитал	428,612	94,223	522,835	-	522,835
Бөлінбеген пайда	1,623,618	(227,778)	1,395,840	-	1,395,840
Аналық компания акционерінің меншікті капиталы	9,433,824	(133,555)	9,300,269	-	9,300,269
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	420,444	(18,263)	402,181	-	402,181
Капитал жиыны	9,854,268	(151,818)	9,702,450	-	9,702,450
Ұзақ мерзімді міндеттемелер					
Қарыздар	173,850	(57,883)	115,967	61,283	177,250
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер	461,544	31,248	492,792	-	492,792
Артықшылықты акциялар бойынша қарыз компоненті	-	173,579	173,579	-	173,579
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер	879,283	(90,507)	788,776	-	788,776
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	114,057	-	114,057	(61,283)	52,774
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны	1,628,734	56,437	1,685,171	-	1,685,171

2010 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есеп	Алдында шығарылған	Түзетулер	Қайта саналған	Қайта жіктелу	Қайта жіктелді
Ағымдағы міндеттемелер					
Қарыздар және ұзақ мерзімді қарыздардың ағымдағы бөлігі	889,523	-	889,523	224,801	1,114,324
Қаржылық жал бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі	237,272	(31,248)	206,024	-	206,024
Пайда пен шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер	-	203,864	203,864	-	203,864
Сауда кредиторлық берешек	1,285,637	(16,534)	1,269,103	-	1,269,103
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	3,420,150	(975)	3,419,175	(224,801)	3,194,374
Ағымдағы міндеттемелер жиыны	6,083,400	155,107	6,238,507	-	6,238,507
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ	17,566,402	59,726	17,626,128	-	17,626,128

6. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҒИМАРАТТАР МЕН ЖАБДЫҚТАР

	Жер	Ғимарат және құрылыс	Көліктер, жабдықтар және машиналар	Басқа активтер	Аяқталмаған құрылыс	Жиынтығы
Бастапқы немесе шығыс құны:						
2010 ж. 1 қаңтарына (қайта саналған)	194,943	4,821,956	4,641,973	391,750	150,315	10,200,937
Түсу	-	71,754	656,143	12,667	17,233	757,797
Ішкі орын алмастыру	-	-	(11,574)	11,574	-	-
Шығу	(711)	(29,066)	(163,723)	(7,931)	-	(201,431)
2010 ж. 31 желтоқсанына (қайта саналған)	194,232	4,864,644	5,122,819	408,060	167,548	10,757,303
Түсу	5,500	125,930	487,441	84,505	14,257	717,633
Шығу	(27,885)	(232,434)	(90,962)	(9,204)	(7,602)	(368,087)
Сатуға арналған активтерге ауыстыру	-	(62,044)	(5,006)	-	-	(67,050)
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке ауыстыру	-	(119,463)	-	-	-	(119,463)
2011 ж. 31 желтоқсанына	171,847	4,576,633	5,514,292	483,361	174,203	10,920,336
Жинақталған тозу және құнсыздану:						
2010 ж. 1 қаңтарына (қайта саналған)	-	(862,169)	(1,461,893)	(106,737)	-	(2,430,799)
Жылға есептелген тозу	-	(140,845)	(410,747)	(31,898)	-	(583,490)
Жылға есептелген құнсыздану	-	-	(160,257)	-	-	(160,257)
Шығу	-	348	61,440	1,258	-	63,046
2010 ж. 31 желтоқсанына (қайта саналған)	-	(1,002,666)	(1,971,457)	(137,377)	-	(3,111,500)
Жылға есептелген тозу	-	(122,339)	(451,544)	(45,978)	-	(619,861)
Жылға есептелген құнсыздану	-	-	(24,925)	-	-	(24,925)
Шығу	-	25,150	38,648	5,855	-	69,653
Сатуға арналған активтерге ауыстыру	-	8,110	1,022	-	-	9,132
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке ауыстыру	-	55,949	-	-	-	55,949
2011 ж. 31 желтоқсанына	-	(1,035,796)	(2,408,256)	(177,500)	-	(3,621,552)
Баланстық құны:						
2011 ж. 31 желтоқсанына	171,847	3,540,837	3,106,036	305,861	174,203	7,298,784
2010 ж. 31 желтоқсанына (қайта саналған)	194,232	3,861,978	3,151,362	270,683	167,548	7,645,803
2010 ж. 1 қаңтарына (қайта саналған)	194,943	3,959,787	3,180,080	285,013	150,315	7,770,138

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы және 2010 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың баланстық құны 2,449,376 мың теңге, 2,018,917 мың теңге және тиісінше 1,526,254 мың теңге Топпен алынған қарыздардың қамтамасыз етілуі ретінде кепілдікте болған (17 ескерту).

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша толық тозған жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың құны 291,135 мың теңгені және тиісінше 293,282 мың теңгені құрады.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы және 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топта белсенді пайдаланудан шығып қалған және тоқтатылған, таза баланстық құны 237,168 мың теңге және тиісінше 250,816 мың теңгеден тұратын жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар бар. Топтың басшылығы бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар құнсыздандырылған емес деп санайды, себебі бұл жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың болуы Топқа негізгі қызметті жүзеге асыруға қажетті лицензия алуға мүмкіндік береді деп есептейді.

7. ҚАУЫМДАСТЫРЫЛҒАН ЖӘНЕ БІРЛЕСІП БАҚЫЛАЙТЫН КӘСПОРЫНДАРЫНА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Атауы	2010 ж. 31 желтоқсанға ағымдағы құны (қайта саналған)	Сатып алынған/ (дивидендтер алынған)	Кірістегі/ (шығындағы) үлесі	2011 ж. 31 желтоқсанға ағымдағы құны
<i>Қауымдастырылған</i>				
«ЗИКСТО» АҚ	725,399	(59,757)	179,043	844,685
«МБМ-Кировец» ЖШС	341,764	1,221	11,575	354,560
«КАМАЗ-Инжиниринг» АҚ	228,427	(5,575)	81,290	304,142
«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС	-	124,460	(4,986)	119,474
«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС	17,152	-	(1,605)	15,547
«Ұлан» ААҚ	7,624	-	10,185	17,809
«КАМАЗ-Семей» ЖШС	-	-	-	-
«Компания Авиаснаб» ЖШС	-	-	-	-
«Союзинвеставто-Қазақстан» ЖШС	-	-	-	-
<i>Бірлесіп бақылайтын</i>				
«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС	-	1,150,214	464,812	1,615,026
«Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС	212,387	-	8,019	220,406
«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	-	45,436	(20,806)	24,630
	<u>1,532,753</u>	<u>1,255,999</u>	<u>727,527</u>	<u>3,516,279</u>
Атауы	2010 ж. 1 қаңтарға ағымдағы құны (қайта саналған)	Сатып алынған/ (дивидендтер алынған)	Кірістегі/ (шығындағы) үлесі (қайта саналған)	2010 ж. 31 желтоқсанға ағымдағы құны (қайта саналған)
<i>Қауымдастырылған</i>				
«ЗИКСТО» АҚ	692,799	(86,914)	119,514	725,399
«МБМ-Кировец» ЖШС	340,272	-	1,492	341,764
«КАМАЗ-Инжиниринг» АҚ	-	-	228,427	228,427
«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС	-	-	-	-
«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС	15,130	-	2,022	17,152
«Ұлан» ААҚ	7,623	-	1	7,624
«КАМАЗ-Семей» ЖШС	-	-	-	-
«Компания Авиаснаб» ЖШС	-	-	-	-
«Союзинвеставто-Қазақстан» ЖШС	-	-	-	-
<i>Бірлесіп бақылайтын</i>				
«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС	-	-	-	-
«Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС	75	87,261	125,051	212,387
«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	-	-	-	-
	<u>1,055,899</u>	<u>347</u>	<u>476,507</u>	<u>1,532,753</u>

Топтың қауымдастырылған және бірлескен бақылау кәсіпорындарына құйылатын инвестициялар мынадай көрсетілген:

Кәсіпорынның атауы	Негізгі қызмет	2011 ж.	2010 ж.	2010 ж.
		31 желтоқсан	31 желтоқсан	1 қаңтар
		Иелену үлесі, %	Иелену үлесі, %	Иелену үлесі, %
Қауымдастырылған				
	Жүк таситын темір жол вагондарын жөндеу, ремонт колесных пар со сменой элементтерін ауыстырып дөңгелек жұбын жөндеу	42%	42%	42%
«ЗИКСТО» АҚ	Инвестициялық холдингтік қызмет және қорғаныс, инжиниринг қызметтерін көрсету	49%	49%	49%
«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС	Коммерциялық қызмет	49%	49%	49%
«КАМАЗ-Семей» ЖШС	Автобустарды, автомобильдерді, арнай техникалар мен оларға қосалқы бөлшектерді өндіру және өткізу	25%	24%	24%
«КАМАЗ- Инжиниринг» АҚ	Радиолокациялық станцияларды, радиоэлектронды күрес және радиоэлектронды барлау жүйелерін өндіру	49%	-	-
«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС	Коммерциялық қызмет	-	49%	49%
«Компания Авиаснаб» ЖШС	Коммерциялық қызмет	-	49%	49%
«Союзинвеставто-Қазақстан» ЖШС	Коммерциялық қызмет	-	49%	49%
Бірлесіп бақылайтын				
«Талес Қазақстан инжиниринг» ЖШС	Электронды жабдықтарды, жүйелерді, бағдарламалық қамтамасыз етулерді әзірлеу, жасау, сату және сонымен байланысты қызметтерді көрсету; радио- және коммуникациялық жабдықтарды жасау, сату және техникалық қызмет көрсету	50%	50%	50%
«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС	Электрондық-оптикалық құралдарды өндіру	50%	-	-
«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС	Тікұшақтарды өндіру және техникалық қызмет көрсету	50%	-	-

2011 ж. 3 маусымдағы құрылтайшылық шартқа сәйкес Компания (49%) және «Indra Sistemas SA» (51%) «Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС-ын құрды.

2011 ж. 18 сәуірдегі құрылтайшылық шартқа сәйкес Компания «ASELSAN Электроник Санайи ве Тиджарет А.Ш.» (49%) және Түркия Республикасының Ұлттық қорғаныс министрлігінің қорғаныс өнеркәсіп комитетімен (1%) бірлесіп «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС бірлескен кәсіпорын құрды.

2011 ж. 16 ақпандағы құрылтайшылық құжатқа сәйкес Компания «Eurocopter» Компаниясымен бірге (50%) «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС-ын құрды.

2011 ж. ішінде Компания «КАМАЗ-Инжиниринг» АҚ 1% акциясын 11,470 мың теңге сомасына сатып алды.

2011 ж. ішінде Компания бірлескен кәсіпорындарына пайызсыз қаржылық көмек көрсетті және инвестиция құрамындағы 2,661 мың теңге сомасына кейінге қалдырылған салықты қоспағанда 13,311 мың теңге көлемінде әділ құнға дейін жасалған түзетуді мойындады.

8. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Негізгі құралдар үшін берілген алдын-ала төлемдер	240,249	24,724	-
Қаржылық жал бойынша дебиторлық берешектің ұзақ мерзімді бөлігі	2,788	2,788	16,176
Ұзақ мерзімді активтерді күрделі жөндеуге және салуға арналған босалқылар	69,545	47,032	-
Қызметкерлерге қарыз беру	22,979	13,374	14,048
Есептелген кірістер	-	20,351	-
Басқа да ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	6,691	35	999
	<u>342,252</u>	<u>108,304</u>	<u>31,223</u>

2011 ж. қазан айында Топ 1,492,344 мың теңге сомасына «БРК-Лизинг» АҚ жабдықты қаржылық жал жөнінде шарт жасасты. Бұл жабдықтың жеткізілуі 2012 ж. іске асады. Осы шартқа сәйкес Топ 223,852 мың теңге сомасына алдын-ала төлем жасады.

9. БОСАЛҚЫЛАР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар
Аяқталмаған өндіріс	3,305,142	2,181,718	2,790,528
Шикізат және материалдар	2,266,930	1,593,299	1,558,603
Дайын өнім	2,142,640	1,853,541	1,524,263
Қайта сату үшін тауарлар	490,156	417,416	363,852
Басқалары	357,343	109,862	3,500
Өтелмейтін босалқылар бойынша резервті қоспағанда	<u>(364,247)</u>	<u>(321,542)</u>	<u>(408,072)</u>
	<u>8,197,964</u>	<u>5,834,294</u>	<u>5,832,674</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға өтелмейтін босалқылар бойынша резервтер ішіндегі қозғалыс төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Жыл басына өтелмейтін босалқылар бойынша резерв (Жылына есептелген)/қайта алынған	(321,542)	(408,072)
Алдында жасалған резерв есебіне байланысты шығару	(56,078)	21,879
	<u>13,373</u>	<u>64,651</u>
Жыл аяғына өтелмейтін босалқылар бойынша резерв	<u>(364,247)</u>	<u>(321,542)</u>

10. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 1 қаңтар
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	579,638	510,321	309,055
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	623,836	725,399	722,146
Күмәнді қарыз бойынша резервті	<u>(44,132)</u>	<u>(36,318)</u>	<u>(54,829)</u>
	<u>1,159,342</u>	<u>1,199,402</u>	<u>976,372</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға күмәнді берешек бойынша резерв ішіндегі қозғалыс төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
Жыл басына күмәнді қарыз бойынша резерв (Жылына есептелген)/қайта алынған	(36,318)	(54,829)
Алдында жасалған резерв есебіне байланысты шығару	<u>(8,171)</u>	<u>18,511</u>
	357	-
Жыл аяғына күмәнді қарыз бойынша резерв	<u>(44,132)</u>	<u>(36,318)</u>

2011 және 2010 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың сауда дебиторлық берешегі, күмәнді қарыз бойынша резервті қоспағанда, келесі валюталармен көрсетілген:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 1 қаңтар
Теңге	1,158,227	1,182,924	976,372
АҚШ доллары	827	15,317	-
Ресей рублі	<u>288</u>	<u>1,161</u>	<u>-</u>
	<u>1,159,342</u>	<u>1,199,402</u>	<u>976,372</u>

11. ӨТЕЛЕТІН БАСҚА ДА САЛЫҚТАР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Қосылған құнға салық	545,457	250,667	192,637
Өтелетін басқа да салықтар	<u>12,101</u>	<u>9,515</u>	<u>14,255</u>
	<u>557,558</u>	<u>260,182</u>	<u>206,892</u>

12. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Үшінші тараптарға берілген қысқа мерзімді алдын-ала төлемдер	1,699,598	346,229	351,169
Байланысты тараптарға берілген қысқа мерзімді алғытөлемдер	12,984	14,767	31,779
Болашақ мерзімдегі шығындар	34,458	11,964	52,711
Қызметкерлердің дебиторлық берешегі	17,893	11,496	12,047
Пайызсыз қарыздар бойынша дебиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	44,582	50,000	-
Шарттарды орындауды қамтамасыз етуге берілген кепілдіктер	284,562	10,230	-
Үшінші тұлғалардың басқа да қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	183,072	457,610	99,289
Қаржылық жал бойынша дебиторлық берешектің ағымдағы бөлігі	12,893	13,388	53,552
Қысқа мерзімді инвестициялар	1,800	1,800	-
Күмәнді қарыз бойынша резерв	<u>(23,332)</u>	<u>(69,807)</u>	<u>-</u>
	<u>2,268,510</u>	<u>847,677</u>	<u>600,547</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдарға күмәнді берешек бойынша резерв ішіндегі қозғалыс төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
Жыл басына күмәнді қарыз бойынша резерв	(69,807)	-
Қайта алынған/(жылына есептелген)	<u>46,475</u>	<u>(69,807)</u>
Жыл аяғына күмәнді қарыз бойынша резерв	<u>(23,332)</u>	<u>(69,807)</u>

2011 және 2010 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша басқа ағымдағы активтер теңгемен көрсетілді.

13. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ МЕН ОЛАРДЫҢ ЭКВИВАЛЕНТТЕРІ

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар
Банктер шотындағы ақшалар, теңге	3,350,186	4,785,787	556,960
Қысқа мерзімді депозиттер	81,005	1,624,574	159,645
Кассадағы ақша, теңге	31,593	12,116	24,438
Банктер шотындағы ақшалар, валюта	15,797	44,335	7,674
Арнайы шоттағы ақша қаражаты, теңге	5,089	43	2,951
Жолдағы ақша қаражаты, теңге	<u>2,004</u>	<u>391</u>	<u>-</u>
Барлығы	<u>3,485,674</u>	<u>6,467,246</u>	<u>751,668</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қысқа мерзімді депозиттер «Цесна банк» АҚ-та, «БТА Банк» АҚ-та бастапқы өтеу мерзімі 1-3 айлық және пайыздық мөлшерлемесі жылдық 4%-5% құрайтын теңгедегі депозиттермен көрсетілген.

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 1,227,290 мың теңге және 44,263 мың теңге сомасына ақша қаражатының болашақта түсуі Топпен алынған қарыздар бойынша кепілдікті қамтамасыз ету болып табылады (7 ескерту).

Ақша қаражаттары мен олардың эквиваленттері келесі валюталарда көрсетілген:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар
Теңге	3,469,877	6,422,911	743,994
АҚШ доллары	-	2,952	7,674
Евро	445	-	-
Ресей рублі	15,352	41,383	-
	<u>3,485,674</u>	<u>6,467,246</u>	<u>751,668</u>

14. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның жарияланған, шығарылған және толығымен төленген жарғылық капитал кесімді құны 1,000 теңгеден тұратын 12,101,802 көлеміндегі жай акциялардан тұрады (2010 ж. 1 қаңтар: кесімді құны 1,000 теңгеден тұратын 7,381,594 акциялар).

2010 ж. ішінде Компанияның жарғылық капитал 4,500,000 мың теңге сомасына ақша қаражатымен және 220,208 мың теңге сомасына активтермен құрылған.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның 100% акциясын «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ иеленеді (2010 ж. 31 желтоқсан: 60.99% - «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ, 39.01% - Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті ММ).

2011 ж. Компания 2007-2008 жж. үшін Компания акционеріне дивиденттер төлеу жөніндегі хабарлады: 2012 ж. ішінде 50 млн. теңге, 2013 ж. 66 млн. теңге.

15. ҚОСЫМША ТӨЛЕНГЕН КАПИТАЛ

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 428,612 мың теңге сомасына қосымша төленген капитал Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің ММ жарғылық капитална үлес ретінде салынған акциялар құны арасындағы айырма ретінде көрсетілген.

Сондай-ақ, 2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы және 2010 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша 94,223 мың теңге сомасына қосымша төленген капитал Акционерден алынған пайызсыз қаржы көмегінің, кейінге қалдырылған салық әсерін ескере отыра, әділ құнға дейін түзетуі болып табылады (17 ескерту).

16. БАҚЫЛАНБАЙТЫН МЕНШІК ИЕЛЕРІНІҢ ҮЛЕСІ

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
1 қаңтарға	458,597	402,181
Ағымдағы жылдың пайдасындағы азшылықтардың үлесі	114,577	56,416
31 желтоқсанға	573,174	458,597

17. ҚАРЫЗДАР

	Өтілім мерзімі	Пайыздық мөлшерлеме	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Қамтамасыз етілген қарыздар					
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (а)	-	14%-16%	876,922	235,606	-
«БТА Банк» АҚ (ә)	2015 ж. қаңтары	8.63% - 12.54%	830,993	-	-
«Темір Банк» АҚ (б)	7 сәуір 2013 ж.	14%	728,807	-	-
«БТА Банк» АҚ (в)	-	8% - 12.25%	292,336	263,734	174,517
«Еуразиялық Банк» АҚ (г)	-	13%-14%	102,576	100,970	78,752
«Альфа-Банк» ЕБ АҚ (ғ)	27 мамыр 2011 ж.	17%	-	441,883	428,246
«Қазақстанның Даму Банкі» (д)	2011 ж. қазаны	10.45%	-	255,880	-
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (е)	2011 ж. қыркүйегі	18.5%	-	212,233	342,233
«Цесна Банк» АҚ (ж)	2011 ж. маусымы	20%	-	70,000	-
			2,831,634	1,580,306	1,023,748
Қамтамасыз етілмеген қарыздар					
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл аukat қоры» АҚ (з)			150,045	250,045	250,045
Әділдік құнына дейін жасалған түзетуді алып тастағанда			(22,218)	(52,220)	(81,439)
«БТА Банк» АҚ	2012 ж. маусымы	13%	20,000	-	-
Басқа да қарыздар			-	44,870	99,220
			147,827	242,695	267,826
			2,979,461	1,823,001	1,291,574
Қысқа мерзімді қарыздар және ұзақ мерзімді қарыздардың ағымдағы бөлігі					
Ұзақ мерзімді қарыздар			2,440,297	1,480,277	1,114,324
			539,164	342,724	177,250
			2,979,461	1,823,001	1,291,574

(а) «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ

2010 ж. 24 ақпанда Топ 2013 ж. 24 ақпанына дейін қарыз қаражатының қол жететіндік мерзімі бар, өтеу мерзіміне байланысты пайыздық мөлшерлемесі 14%-дан 16%-ға дейін 300,000 мың теңге сомасына, айналымдағы қаражатын толықтыру мақсатымен «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ-пен №3 несие желісін ашу жөніндегі шарт жасасты. Негізгі соманы өтеу және пайыздық мөлшерлемесі акцессорлық шартта белгіленген. 2011 ж. 23 ақпандағы қосымша келісімге байланысты несие желісінің жалпы сомасы 600,000 мың теңгеге көбейтілді, одан кейін 2011 ж. 22 сәуірде жасалған қосымша келісімге сәйкес несие желісінің жалпы сомасы 900,000 мың теңгеге ұлғайды.

Сондай-ақ, 2010 ж. 13 қазанда Топ 2015 ж. 13 қазанына дейін пайыздық мөлшерлемесі 14% 80,974 мың теңге сомасына Компанияның ұзақ мерзімді активтеріне инвестиция құю мақсатымен «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ-пен №22 несие желісін ашу жөніндегі шарт жасасты.

Осы қарыздар бойынша пайыздың жартысы 7% көлемінде «Жол картасы 2020» мемлекеттік бағдарлама аясында «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ жәрдем береді. Жәрдем беру шарттары қарыз шарттары әрекетінің мерзімі аяқталғанға дейін жасалды. Бұл қарыздар әділ құн бойынша жәрдем беру шартына қол қойылған күннен бастап (2010 ж. 22 қазан) бағаланды.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ 13,717 мың теңге сомасына қарыздың әділ құнына дейін түзетуді мойындады және болашақтағы мерзімдердің кірісі ретінде көрсетті (2010 ж. желтоқсан: 10,432 мың теңге) (19 және 22 ескертулер).

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 356,056 мың теңгелік заттық кешен мен жабдық (2010 ж. 31 желтоқсан: 337,707 мың теңге) (6 ескерту), сондай-ақ болашақта түсетін 1,172,214 мың теңге көлеміндегі ақша қаражатын (2010 ж. 31 желтоқсан: нөл теңге) (13 ескерту) талап ету құқығы жоғарыда көрсетілген қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген.

(ә) «БТА Банк» АҚ

2011 ж. 17 тамызда Топ нақты есептесу мерзімі 2015 ж. қаңтар айына дейін, несие жасау лимиті 850,000 мың теңге құрайтын, траншей мерзімі 18 айға дейін «БТА Банк» АҚ-пен Бас келісім жасады. Жалпы сомадан 750,000 мың теңге «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ қаражат есебінен қаржыландырылады. Топ осы қарыз бойынша қамтамасыз ету ретінде баланстық құны 840,718 мың теңге құрайтын жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды кепілге салды (6 ескерту).

(б) «Темір Банк» АҚ

2011 ж. Компания пайыздық мөлшерлемесі 14% және өтеу мерзімі 2013 ж. 7 сәуірге дейін 900,000 мың теңге сомасына «Темір Банк» АҚ-пен банктік қарыздар жөніндегі бас келісім жасады. Қарыз бойынша пайыздар ай сайын төленеді.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша осы қарыздың қамтамасыз етілуі ретінде жалпы баланстық құны 416,554 мың теңгені құрайтын өндірістік-әкімшілік ғимарат кешені мен жер телімі болды (6 ескерту).

(в) «БТА Банк» АҚ

2010 ж. 25 мамырында және 2010 ж. 31 мамырында Топ жылдық пайыздық мөлшерлемесі 8%, мерзімі 2015 ж. 31 мамырына дейін, жалпы сомасы 264,475 мың теңгеден тұратын Топтың ұзақ мерзімді активтеріне инвестициялау мақсатында «БТА Банк» АҚ-мен банктік қарыздар шартын жасады. Қарыз бойынша пайыздар ай сайын төленеді.

Осы қарыздар бойынша пайыздың жартысы 7% көлемінде «Жол картасы 2020» мемлекеттік бағдарлама аясында «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ жәрдем береді. Жәрдем беру шарттары қарыз шарттары әрекетінің мерзімі аяқталғанға дейін жасалды. Бұл қарыздар әділ құны бойынша жәрдем беру шартына қол қойылған күннен бастап (2011 ж. 19 қаңтар) бағаланды.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ 20,437 мың теңге сомасына қарыздың әділ құнына дейін түзетуді мойындады және банктік қарыз шартының іске асу мерзімінде жүйелік негізде пайда мен шығын құрамында мойындалатын, болашақтағы мерзімдердің кірісі ретінде көрсетілді (19 және 22 ескертулер).

2011 ж. Топ 11,868 мың теңге көлемінде әділ құнына дейін түзетудің өтелімін мойындады (2010 ж.: нөл теңге).

2011 ж. 18 желтоқсанында Топ жылдық пайыздық мөлшерлемесі 12.25 %, мерзімі 2016 ж. 18 қыркүйекке дейін, сомасы 91,198 мың теңгеге Топтың ұзақ мерзімді активтеріне инвестициялау мақсатында «БТА Банк» АҚ-пен банктік қарыздар шартын жасады. Қарыз бойынша пайыздар ай сайын төленеді.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 670,726 мың теңгелік заттық кешен мен жабдық (2010 ж. 31 желтоқсан: 522,211 мың теңге, 2010 ж. 1 қаңтар: 152,876 мың теңге) жоғарыда көрсетілген қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген (6 ескерту).

(г) «Еуразиялық Банк» АҚ

2010-2011 жж. Топ «Еуразиялық Банк» АҚ бас несиелік келісім жасады. 2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша осы қарыздар бойынша қысқа мерзімді берешек 102,576 мың теңгені құрады (2010 ж. 31 желтоқсан: 100,970 мың теңге). Бұл қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлеме 13% дан 14.25% дейін болды.

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 165,322 мың теңгелік жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар осы қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде берілген (2010 ж. 31 желтоқсан: 170,834 мың теңге, 2010 ж. 1 қаңтар: 166,498 мың теңге) (6 ескерту).

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдайға қарай сауда дебиторлық берешек бойынша болашақта түсетін 55,076 мың теңге және 44,263 мың теңге сомасы көлемінде ақша қаражаты тиісінше осы қарыздар бойынша кепілдік қамтамасыз ету болып табылады (13 ескерту).

(ғ) «Альфа-Банк» ЕБ АҚ

2011 жылдың ішінде Топ айналымдағы қаражаттарды толтыру үшін 2008 ж. қыркүйегінде «Альфа-Банк» ЕБ АҚ алған қарызын толығымен жапты. 2010 ж. 1 қаңтарына кепілдік қамтамасыз ету ретінде берілген жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың баланстық құны 221,689 мың теңгені құрады.

(д) «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ

2010 ж. сәуір айында Топ 1,700 мың АҚШ доллар сомасына «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-пен қарыз алу шартын жасады. 2011 ж. қазан айында қарыз толығымен жабылды.

(е) «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ

2008 ж. Топ 458,000 мың теңге сомасына «Қазақстанның Халық Банкі» АҚ-пен қарыздар жөніндегі шарттар жасасты. 2011ж. қыркүйек айында қарызды толық жабылды. Топ 2010ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 855,604 мың теңгені құрайтын жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды осы қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілдікке берді (2010ж. 1 қаңтар: 647,435 мың теңге) (6 ескерту).

(ж) «Цесна Банк» АҚ

2010 ж. желтоқсан айында Топ «Цесна Банк» АҚ-пен 70,000 мың теңге сомасына қарыздар жөніндегі шарт жасасты. 2011 ж. маусымында қарыз толығымен жабылды. Топ 2010 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша баланстық құны 132,561 мың теңгені құрайтын жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды осы қарыздар бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілдікке берді (6 ескерту).

(з) «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ

2008 ж. ішінде Компания бизнесті дамыту үшін бас компаниядан 250,045 мың теңге көлемінде пайызсыз қарыз алды. Компания 16.1% көлемінде тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отыра, осы қарыздардың әділ құнын есептеді және капиталдың өзгеруі жөніндегі шоғырландырылған есепте қосымша төленген капитал ретінде, 23,556 мың теңге сомасына салық әсерін қоспағанда, 117,779 мың теңге сомасының әділ құнына дейін түзетуді мойындады. 2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін 30,002 мың теңге, тиісінше 29,219 мың теңге сомасына дисконттың өтелімі пайыздық шығындар деп танылды (28 ескерту).

2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша барлық қарыздар теңгемен көрсетілген.

Қарыздарды өтеу келесі мерзімдерде жасалады:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Бір жыл ішінде	2,440,297	1,480,277	1,114,324
Екінші жыл ішінде	383,288	155,167	108,644
Үшінші жыл ішінде	101,095	115,266	68,606
Кейінгі жылдары	54,781	72,291	-
	<u>2,979,461</u>	<u>1,823,001</u>	<u>1,291,574</u>

18. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАЛ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	Ең төменгі жалдау төлемдері			Ең төменгі жалдау төлемдерінің көрсетілген құны		
	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Бір жылға толмай	162,787	60,502	237,272	152,792	57,504	206,024
Екіден беске дейін қоса алғанда	605,497	765,208	571,639	479,222	602,553	492,792
Бес жылдан астам	-	-	-	-	-	-
	<u>768,284</u>	<u>825,710</u>	<u>808,911</u>	<u>632,014</u>	<u>660,057</u>	<u>698,816</u>
Келешектегі қаржылық шығындарды есептен шығара отырып	<u>(136,270)</u>	<u>(165,653)</u>	<u>(110,095)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>632,014</u>	<u>660,057</u>	<u>698,816</u>	<u>632,014</u>	<u>660,057</u>	<u>698,816</u>
Көрсетілген:						
- ағымдағы міндеттемелерде				152,792	57,504	206,024
- ұзақ мерзімді міндеттемелерде				<u>479,222</u>	<u>602,553</u>	<u>492,792</u>
				<u>632,014</u>	<u>660,057</u>	<u>698,816</u>

2007 ж. сәуірінде Топ 8% көлеміндегі пайыздық мөлшерлемесімен 10 жылға «БРК–Лизинг» АҚ-пен өндірістік жабдықтарды қаржылық жал жөніндегі шартты жасасты. Осы шарт бойынша қамтамасыз ету ретінде алынған жабдық болады.

Осы шарт бойынша Топ негізгі берешекті және пайыздарды өтелу күнге АҚШ долларының айырбас бағамына индекстелген теңгемен жабу керек. Бұл индексациялау кіріктіріме туынды қаржылық құрал, ол қаржылық жалдың негізгі шартымен байланыспайды және тиісінше жеке мойындауды талап етеді. Кіріктіріме туынды қаржылық құралдың әділ құнын белгілеу үшін Топ нарық деректерін пайдалануды талап етеді және нарықта кеңінен пайдаланылатын бағалау әдістерін қолданады. 2011 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кіріктіріме туынды қаржылық құрал 183,230 мың теңгені құрады (2010 ж. 31 желтоқсан: 154,813 мың теңге; 2010 ж. 1 қаңтар: 203,864 мың теңге). 2011 ж. 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін Топ осы кіріктіріме туынды қаржылық құралға байланысты шығын ретінде 28,417 мың теңге сомасына әділ құнына дейін жасалған түзетуді мойындады (2010 ж.: 49,051 мың теңге табыс ретінде).

Қаржылық жал бойынша міндеттемелер теңгемен көрсетілген.

19. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Алынған ұзақ мерзімді алдын-ала төлемдер	717,400	1,000,000	-
Төлеуге тиесілі дивидендтер	66,000	-	-
Үшінші тараптарға басқа да ұзақ мерзімді берешек	2,745	31,374	25,417
Болашақ кезеңдердегі табыстар – мемлекеттік субсидиялар	21,757	6,129	-
Болашақ кезеңдердегі басқа да табыстар	3,451	-	-
Резервтер	54,956	39,826	27,357
	<u>866,309</u>	<u>1,077,329</u>	<u>52,774</u>

Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер теңгемен көрсетілген.

20. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Көрсетілген қызметтер үшін сауда кредиторлық берешек	668,188	1,318,053	1,266,418
Байланысты тараптар алдындағы сауда кредиторлық берешек	51,743	85,159	2,685
	<u>719,931</u>	<u>1,403,212</u>	<u>1,269,103</u>

Саудалық кредиторлық берешегі келесі валюталармен көрсетіледі:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Теңге	649,408	1,334,067	1,269,103
АҚШ доллары	69,110	69,145	-
Ресей рублі	1,413	-	-
	<u>719,931</u>	<u>1,403,212</u>	<u>1,269,103</u>

21. САЛЫҚТАР БОЙЫНША БЕРЕШЕК

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар
Төленуге тиесілі ҚҚС	713,924	246,746	98,509
Зейнетақы және әлеуметтік аударым	129,086	99,282	48,656
Жеке тұлғалардан алынатын табыс салығы	90,055	61,369	35,770
Төленуге тиесілі әлеуметтік салық	60,850	37,089	18,609
Басқа да салықтар	30,500	13,111	4,464
	<u>1,024,415</u>	<u>457,597</u>	<u>206,008</u>

22. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан (қайта саналған)	2010 ж. 1 қаңтар (қайта саналған)
Үшінші тараптардан алынған алдын-ала төлемдер	1,731,641	2,085,286	2,422,701
Байланысты тараптардан алынған төлемдер	142,732	358,825	178,634
Резервтер	774,791	144,732	121,490
Төленуге тиесілі дивидендтер	137,728	8,396	-
Еңбек ақысын төлеу бойынша қызметкерлермен есептесу	128,513	289,546	183,870
Болашақ кезеңдердегі табыстар – мемлекеттік субсидиялар	12,397	4,303	-
Болашақ кезеңдердегі табыстар	240	6,266	28,973
Басқа да несиелік берешек	5,613	19,384	258,706
	<u>2,933,655</u>	<u>2,916,738</u>	<u>3,194,374</u>

2011 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтер 392,792 мың теңге сомасына көрсетілген қызметтер бойынша есептелген шығындар, 263,814 мың теңге сомасына қызметкерлердің пайдаланылмаған демалыс пен басқа да сыйақылар бойынша қор, 117,448 мың теңге сомасына кепілдік қызмет көрсету бойынша қор, сондай-ақ басқа да резервтер қорға кіреді (2010 ж. 31 желтоқсан: нөл теңге, 118,391 мың теңге және 18,748 мың теңге, сәйкесінше; 2010 ж. 1 қаңтар: нөл теңге, 121,490 мың теңге, нөл теңге және нөл теңге).

Басқа да ағымдағы міндеттемелер теңгемен көрсетіледі.

23. КІРІСТЕР

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Дайын өнімді өткізуден түскен кіріс	28,964,924	13,982,022
Қызмет көрсетуден түскен кіріс	4,655,063	1,876,363
Басқалары	3,207	3,644
	<u>33,623,194</u>	<u>15,862,029</u>

24. ӨЗІНДІК ҚҰН

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Шикізат	22,275,560	8,706,628
Жалақы және аударым	3,623,141	2,673,416
Қосалқы мердігерлердің қызметтері	2,208,973	426,415
Тозу және амортизация	519,858	451,360
Коммуналдық төлемдер	409,198	292,905
Жөндеу және қызмет көрсету	177,626	80,679
Басқа	420,890	268,598
	<u>29,635,246</u>	<u>12,900,001</u>
Аяқталмаған өндіріс, жыл басы	2,181,718	2,790,528
Аяқталмаған өндіріс, жыл аяғы	<u>3,305,142</u>	<u>2,181,718</u>
Аяқталмаған өндірісте өзгерістер	<u>(1,123,424)</u>	<u>608,810</u>
Дайын өнім, жыл басы	1,853,541	1,524,263
Дайын өнім, жыл аяғы	<u>2,142,640</u>	<u>1,853,541</u>
Дайын өнімдегі өзгерістер	<u>(289,099)</u>	<u>(329,278)</u>
	<u>28,222,723</u>	<u>13,179,533</u>

25. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Жалақы және сонымен байланысты салықтар	1,372,912	994,307
Салықтар	217,931	159,787
Кәсіби қызметтер	164,606	91,838
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	155,041	105,596
Тозу және амортизация	111,610	134,395
Іссапарлық және өкілдер шығыны	107,224	77,028
Қызметкерлерге сыйақы беру бойынша қорды есептеу	69,000	-
Коммуналдық шығындар	63,810	39,497
Банк комиссиясы	60,402	39,976
Жөндеу және қызмет көрсету	59,906	64,468
Жалдау бойынша шығындар	58,473	17,146
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша қорды есептеу	56,327	491
Өтімсіз материалдар бойынша қорды есептеу (9 ескерту)	56,078	(21,879)
Байланыс қызметі	30,963	24,688
Материалдар	27,848	18,900
Көліктік шығындар	25,797	37,623
Қызметкерлерді үйрету	18,586	12,464
Қайырымдылық және демеуші көмек	12,502	7,726
Күзету	12,121	30,943
(Қалпына келтіру)/күмәнді қарыздар бойынша резервті есептеу (10 и 11 ескертулер)	(38,304)	51,296
Басқа	<u>212,825</u>	<u>172,877</u>
	<u>2,855,658</u>	<u>2,059,167</u>

26. ІСКЕ АСЫРУ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Транспорттық шығындар	200,234	73,190
Жалақы және сонымен байланысты салықтар	112,957	81,516
Біріктіру бойынша шығындар	103,075	-
Есепке алынбаған ҚҚС	61,275	62,128
Іссапарлық шығындар	51,947	32,875
Жарнама және маркетинг	14,241	18,336
Тозу және өтелім	13,392	12,416
Коммуналдық шығындар	2,609	-
Басқа	80,754	31,791
	<u>640,484</u>	<u>312,252</u>

27. БАСҚА ДА КІРІСТЕР МЕН ШЫҒЫНДАР

	2011 ж.	2010 ж.
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтарды өкізуден түскен табыс/(шығын)	393,664	(23,804)
Босалқыларды өкізуден түскен табыс	152,845	75,975
Жалға беруден түскен табыс	47,969	11,548
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтардың құнсыздануынан түскен шығындар	(24,925)	(160,257)
Басқа да (шығындар)/табыстар	(67,023)	138,475
	<u>502,530</u>	<u>41,937</u>

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Қарыздар бойынша пайыздар	280,462	199,142
Қаржылық жал бойынша пайыздар	68,540	60,180
Түзетудің өтелімі әділ құнға дейін	30,002	29,219
Артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер	10,854	9,042
	<u>389,858</u>	<u>297,583</u>

29. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығындар	524,519	269,663
Өткен жылдардың ағымдағы табыс салығын түзету	92,194	6,448
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша экономия	(34,784)	(214,196)
Табыс салығы бойынша шығындар	<u>581,929</u>	<u>61,915</u>

Төменде 2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерді туғызатын негізгі уақыт айырмашылығына салық әсері көрсетілген :

	2011 ж. 1 қаңтарына	Пайдалар мен шығындарда танылған	2011 ж. 31 желтоқса- нына
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	(850,984)	(26,299)	(877,283)
Сауда дебиторлық берешек	7,264	1,562	8,826
Босалқылар	64,308	8,541	72,849
Резервтер	36,562	129,387	165,949
Төленуге тиесілі салықтар	10,040	8,230	18,270
Пайдалар мен шығындар арқылы қаржылық міндеттемелер	30,963	5,683	36,646
Салық шығындары	156,695	(92,320)	64,375
	<u>(545,152)</u>	<u>34,784</u>	<u>(510,368)</u>
	2010 ж. 1 қаңтарына	Пайдалар мен шығындарда танылған	2010 ж. 31 желтоқса- нына
Жылжымайтын мүлік, ғимараттар мен жабдықтар	(954,198)	103,214	(850,984)
Сауда дебиторлық берешек	10,966	(3,702)	7,264
Босалқылар	81,614	(17,306)	64,308
Резервтер	-	36,562	36,562
Төленуге тиесілі салықтар	14,346	(4,306)	10,040
Пайдалар мен шығындар арқылы қаржылық міндеттемелер	40,773	(9,810)	30,963
Салық шығындары	47,151	109,544	156,695
	<u>(759,348)</u>	<u>214,196</u>	<u>(545,152)</u>

Қаржылық есептілік пен салық есебі бойынша табыс салық мөлшерлемесінің 20% қолданған кезде табыс салығы бойынша болжамды шығындар арасындағы салыстыру төменде берілген:

	2011 ж.	2010 ж. (қайта саналған)
Табыс салығы бойынша шығындарды есептемей тұрғанда болған кіріс	<u>2,846,016</u>	<u>587,793</u>
20% ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық салық	569,203	117,559
Тұрақты айырмадан болған салық әсері	(79,468)	(62,092)
Өткен жылдардың ағымдағы табыс салығын түзету	<u>92,194</u>	<u>6,448</u>
	<u>581,929</u>	<u>61,915</u>

2010 ж. қарашасында Қазақстан Республикасының салық кодексіне табыс салығының мөлшерлемесіне байланысты өзгерістер енгізілді. Осы өзгерістерге байланысты 2011 ж. 1 қаңтарынан бастап табыс салығының мөлшерлемесі 20% деңгейінде келесі жылдарда азақсыз қалады.

30. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Салық салу және реттеуші орта

Қазіргі кезде Қазақстанда биліктің ұлттық, аймақтық органдарымен салынатын әртүрлі салықтарға қатысты бір қатар заңдар бар. Осы салықтарға қатысты заңдар дамыған нарықтармен салыстырғанда көп уақыт бойы жұмыс жасамаған, сондықтан олардың ережелерін қолдану жиі айқын емес немесе мүлде белгіленбеген. Яғни, салық сұрақтарына қатысты прецеденттер аз анықталған және заңдарға түсінік беруге байланысты түрлі пікірлер бар. Заңнамаға сәйкес салық органдары салық декларацияларын және/немесе салық төлеуін уақытылы немесе дұрыс бермегені үшін қомақты айыппұл мен өсімпұл салуы мүмкін. Мұндай факторлар салық жүйесі дамыған мемлекеттерге қарағанда Қазақстанда қомақты салық тәуекелдігін тудырады.

Заңдық мәселелер

Топқа жекелей немесе жиынтықта елеулі әсер етпеген соттық іс қараудың және соттық шешімдердің объектісі болып Топ болған және болады да. Барлық іскери мәселелердің шешілуі Топтың қаржылық жағдайына немесе қызмет нәтижелеріне елеулі бір әсер етпейді деп басшылық есептейді.

Қоршаған ортаны қорғау

Қоршаған ортаның мәселелеріне байланысты Топ Қазақстан Республикасының талаптарын сақтайды және олар бойынша елеулі бір міндеттемелері жоқ деп басшылық есептейді. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте Топ болуы мүмкін шығындарды жабу резервтерін көрсетпеді.

Сактандыру

Топ үшінші бір тұлғалардың, сондай-ақ өз қызметкерлерінің алдында азаматтық құқықтық жауапкершіліктің, өндірістік активтердің сактандыруын жүргізбеді. Сактандырудың болмауы активтер құнының азаюын немесе міндеттемелердің пайда болуын білдірмейді, сондықтан осы шоғырландырылған қаржы есептілігінде, 2011 ж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша осындай активтердің бүлінуімен немесе жоғалуымен байланысты көлденең шығындарға ешқандай резерв жасалмаған.

Нарықты шектеу

Топ қызметінің негізгі қызметтерінің бірден-бірі әскери жабдықтарды әзірлеу, өндіру және іске асыру болып табылады. Топ қызметі Қазақстан Республикасы үшін стратегиялық болып табылады және лицензиялануға тиіс және Қазақстан Республикасының Үкіметімен мұқұлданды. Бұл факті Топпен шығарылатын өнімдерді сату нарығын шектейтін болады.

Күрделі сипаттағы міндеттемелер

Топтың 89,052 мың теңге сомасына және 476,434 мың теңгеге 2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша негізгі қаражаттарды сатып алуға міндеттемелері бар.

31. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУКЕЛДІГІН БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ

Топтың негізгі қаржылық құралдарына қарыздар, ақшалар мен қысқа мерзімді салымдар, сондай-ақ дебиторлық және кредиторлық берешектер кіреді. Топтың қаржылық құралдары бойынша ең бастапқы тәуекелдік болып несиелік тәуекелдік саналады. Сондай-ақ, Топ нарық тәуекелдігін және өтімділік тәуекелдігін, барлық қаржы құралдарына байланысты туындайтын тәуекелдікті бақылайды.

Капиталдың жеткіліксіздігінің тәуекелдігін басқару

Қарыз бен капиталдың балансын оңтайландыру арқылы Акционер үшін пайданы ең жоғарғы деңгейде көтере отырып Топ өз қызметін үздіксіз жұмыс істейтін кәсіпорын ретінде жалғастыра алатындығына көз жеткізу үшін, Топ капитал жеткіліксіздігінің тәуекелдігін басқарады. Топ капиталының құрылымы жарғылық капиталды, қосымша төленген капитал мен бөлінбеген пайданы қамтиды.

Есеп саясатының негізгі қағидалары

Тану өлшемдерін, бағалау негізін және қаржы активтерінің, қаржы міндеттемелерінің және үлестік құралдардың әрқайсысына қатысты табыстар мен шығындар танылатын негізді қоса алғанда есептік саясаттың негізгі қағидағдары мен қабылданған әдістер жөніндегі деректер осы шоғырландырылған қаржы есептілігіне 3 ескертуде ашылған.

Қаржы тәуекелдігін басқару мақсаттары

Басқару тәуекелдігі – Топ қызметінде маңызды элемент. Компания қаржы тәуекелдігін ауқымды тәуекелдігін және дәреже бойынша тәуекелдік талданатын туралағыштығын, Топқа жататын операцияны тәуекелділік бойынша ішкі есеп арқылы қаржы тәуекелдігін бақылайды және басқарады. Осы тәуекелдікке нарықтық тәуекелдік (валюта тәуекелдігі, баға тәуекелдігі және әділ құн қатысында пайыздық бағамның өзгеру тәуекелдігі), өтімділік тәуекелдігі және ақша ағынына қатысты пайыз бағамының өзгеру тәуекелдігі жатады. Төменде Топтың тәуекелдікті басқару саясатының сипаттамасы берілген.

Пайыздық мөлшерлемеге қатысты тәуекелдік

Пайыздық мөлшерлемені байланысты тәуекелдік, Топтың қарыздары бойынша ақша қаражаты ағынының көбеюі және жалпы инвестициялық табыстың төмендеуіне әкеліп соғатын, Топ үшін нарықтық пайыз мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелдігі болып көрсетіледі. Топ үшін бұл тәуекелдік елеулі емес, себебі пайыздық қаржылық активтер мен міндеттемелер белгіленген пайыздық мөлшерлемелерін қамтиды.

Валюттік тәуекелдік

Топтың шетелдік валютамен көрсетілген ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді қарыздардың сомасы шоғырландырылған қаржылық есептілікте теңгемен берілген. Шетел валютасына қатысы бойынша теңге курсының өзгеруіне байланысты бағамдық айырмадан табыс немесе шығын пайда болады. Топ үшін валюттік тәуекелдік елеулі емес, себебі қаржылық активтер мен міндеттемелер көбінесе теңгемен көрсетілген.

Несиелік тәуекелдік

Несиелік тәуекелдік қортындылай келгенде контрагенттермен Топтың қаржы құралдары шартты жағдайының орындалмауы, осы контрагенттер алдында контрагент міндеттемелерінің көлемін Топ міндеттемелерін өсіреді, мұндайдың болуы әдетте сомамен шектеледі. Топтың саясаты несиелік қабілет контрагентпен бірге қаржы құралдарымен перация жасауды қарастырады. Барынша көп көлемді несиелік тәуекелдікке тап болу әрбір қаржы активтерінің баланс құнына тең. Топ барынша көп көлемді тәуекелдік есептік күнінде көрсетілген, күмәнді берешектер бойынша қорларды алып тастағанда басқа ағымдағы (12 ескерту) активтердің және сауда дебиторлық берешектерінің сомасына тең деп санайды (10 ескерту).

Несиелік тәуекелдікті шоғырландыру қызмет жағдайлары ұқсас несиелік топтарынан немесе бір ғана несиелен бірнеше қарыздар сомасының бар болуынан көрінуі мүмкін, осыған қатысты экономикалық жағдайларының өзгеруі, күту негізгі бар немесе басқа міндеттемелер олардың өзінің міндеттемелер орындау қабілеттілігіне бірдей әсерін тигізуі мүмкін.

Есептік күніндегі жағдай бойынша сауда дебиторлық берешекке қатысты несиелік тәуекелдің және географиялық аймақтар бойынша жоғарғы деңгейі келесідей болған:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан
Ел ішінде	1,158,227	1,182,924
Елден тыс	1,115	16,478

Топта барабар несиелік оқиғасы болған тапсырысшылармен жасалатын мәмілелерге үнемі бақылау жасауды ескеретін және несиелеудің белгіленген шектелімінен аспайтын саясат жүзеге асады. Топ алғытөлемді қайтарудағы банктік кепілдікке қарсы берілген алдын-ала төлем негізінде өзінің көптеген клиенттерімен жұмыс жасау фактісі арқасында несиелік тәуекелдік төмендейді.

Топ үшінші тараптың міндеттемелері бойынша кепілгер болмайды.

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ескіру мерзіміне қарай саудалық дебиторлық берешектің үлестіруі келесідей болған:

	2011 ж. 31 желтоқсан	2010 ж. 31 желтоқсан
Мерзімнен аспаған	599,927	696,729
Мерзімнен 3-6 айға асқан	487,744	475,745
Мерзімнен 6-12 айға асқан	71,671	26,928
Мерзімнен 12айдан көп асқан	44,132	36,318
	<u>1,203,474</u>	<u>1,235,720</u>

Нарықтық тәуекелдік

Нарықтық бағаның өзгеруі қорытындысындағы қаржы құралдарының шайқалу құны мүмкіндігінен жасалады. Осыған байланысты Топтың күмәнді рынок бағасының өзгеруі қорытындысында қаржы құралдарының шайқалу құны мүмкіндігіндегі тәуекелдікпен, басымдық жағдаймен орынға ие болады.

Тәуекел өтемпаздығы

Топ Акционердің талаптарына сәйкес қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді қаржыландырудың тәуекел өтемпаздығын бақылайды. Топ тәуекел өтемпаздықты бара бар қорларды қолдау банкі несиелерін және несиелік жол рұқсаты, ақша қаражаты қозғалысының іс жүзіндегі және болжамалы тұрақты мониторинг жолмен және қаржы активтерінің және міндеттемелерінің төлеу мерзімін салыстыру арқылы басқарады.

Келесі кестелерде Топтың туынды емес қаржы міндеттемелері бойынша оның келісімшарттық мерзімдері көрсетіледі. Кесте Топтан төлем талап етілуі мүмкін ең ерте күн негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағымдарының дисконтталмаған қозғалысы негізінде жасалған. Кестеде ақша ағымдары пайыздар бойынша да, негізгі қарыз сомасы бойынша да көрсетіледі.

	Пайыздық мөлшерле- ме	1-6 ай	6 ай– 1жыл	1-5 жыл	5 жылдан жоғары	Барлығы
2011 ж.						
<u>Пайызсыз:</u>						
Сауда дебиторлық берешек	-	719,931	-	-	-	719,931
Басқа да активтер	-	134,126	137,728	68,745	-	340,599
<u>Пайыздық:</u>						
Қарыздар	8%-14%	1,527,130	1,101,142	573,745	-	3,202,017
Қаржылық жал	8%	81,394	81,394	605,496	-	768,284
	Пайыздық мөлшерле- ме	1-6 ай	6 ай– 1жыл	1-5 жыл	5 жылдан жоғары	Барлығы
2010 г. (пересчитано)						
<u>Пайызсыз:</u>						
Сауда дебиторлық берешек	-	1,403,212	-	-	-	1,403,212
Басқа да активтер	-	308,930	8,396	31,374	-	348,700
<u>Пайыздық:</u>						
Қарыздар	8%-20%	937,178	646,917	394,944	-	1,979,039
Қаржылық жал	8%	30,251	30,251	765,208	-	825,710

Келесі кестеде Топтың өндірілмейтін қаржы активтері бойынша болжамды төлеу мерзімі көрсетілген. Актив бойынша алынатын пайыздарды қоса алғанда, қаржы активтеріне дисконтталмаған келісімшарт мерзімі негізінде кесте жасалды, басқа жағдайда, Топ ақша қозғалысының басқа кезеңде өтуін болжайды.

	Пайыздық мөлшерлеме	1 ай – 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан жоғары	Өтелімнің айқынсыз мерзімі	Барлығы
2011 ж.						-
<u>Пайыздық:</u>						-
Қысқа мерзімді депозиттер	4%-5%	81,005	-	-	-	81,005
Пайдалануда шектелген ақшалай қаражаттар	-	82,391	-	-	-	82,391
Қаржылық жал бойынша берешек	-	12,893	2,788	-	-	15,681
<u>Пайызсыз:</u>						
Ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері	-	3,404,669	-	-	-	3,404,669
Сауда дебиторлық берешек	-	1,159,342	-	-	44,132	1,203,474
Басқа да активтер	-	514,016	29,670	-	18,347	562,033
2010 ж. (қайта саналған)						
<u>Пайыздық:</u>						
Қысқа мерзімді депозиттер	4%-5%	1,624,574	-	-	-	1,624,574
Пайдалануда шектелген ақшалай қаражаттар	-	81,844	-	-	-	81,844
Қаржылық жал бойынша берешек	-	13,388	2,788	-	-	16,176
<u>Пайызсыз:</u>						
Ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері	-	4,842,672	-	-	-	4,842,672
Сауда дебиторлық берешек	-	1,199,402	-	-	36,318	1,235,720
Басқа да активтер	-	449,833	33,760	-	69,807	553,400

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн коммерциялық жағдайда хабардар жақтар арасындағы айырбасталған құралдар сома сияқты анықталады, тарату кезіндегі іске асыру немесе мәжбүрлікпен іске асыру жағдайларын қоспағанда анықталады. Себебі Топтың көпшілік қаржы құралдары үшін әділ құнды анықтауда қолдануға болатын нарық механизмінің болмауы, әділ құнды бағалауда өзіне тән құралдарды, нақты тәуекелдікті және ағымдағы экономикалық жағдай негізін түбірлеп сұрауды қолданыуы қажет.

Келесі әдістемелер мен жорамалдарды Топ қаржы құралдарының әділ құнын есептеуде қолданады:

Ақша қаражаты және олардың эквиваленттері

Ақша қаражатының баланстық құны және олардың эквиваленттері бұл қаржы құралдарының қысқа мерзімді төлем сипаты салдарына, олардың әділ құнына шамамен тең.

Сауда және басқа да дебиторлық және кредиторлық берешек

Активтер және міндеттемелер үшін төлем мерзімі он екі айға жуық болғанда осы қаржы құралдарының төлем мерзімінің қысқа болуы салдарынан баланстық құн әділ бағаға тура келуде.

Қарыздар

Банк қарыздары бойынша есептер, сәйкес жылдың аяғынан асатын, нарық мөлшерін қолданумен есептелген есеп мерзімі бойы жеке қарыздар бойынша өтеу мерзімі мен несие рейтингісі бар алдағы болжамды ақша қаражаты ағынының дисконтталуы арқылы жасалған. 2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны олардың баланстық құнынан елеулі айырмашылығы болмаған.

32. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Байланысты тараптар Компанияның қауымдастырылған және еншілес кәсіпорындарын және Топтың жалғыз акционерін, сондай-ақ мемлекеттік компанияларды қоса, коммерциялық пайданы шығаруға бейімделген Топтың жалғыз акционерінің филиалдары мен еншілес компанияларын өзіне қамтиды.

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсандағы аяқталған жылдарға Топтың байланысты тараптармен жасаған операциялары көбінесе жай қызмет кезінде және тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерде басым болған шарттарға қарай жасалған.

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптардың дебиторлық берешегі төмендегідей көрсетілген:

	2011ж.	2010 ж.
«Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ	398,909	375,846
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	224,657	245,506
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	-	104,047
Басқа	270	-
	<u>623,836</u>	<u>725,399</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптарға кредиторлық берешегі төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
«Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ	28,404	28,228
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	-	42,789
«Самұрық-Энерго» АҚ	21,286	2,700
Басқа	2,053	11,442
	<u>51,743</u>	<u>85,159</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптарға берген алдын-ала төлемдер төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ (8 ескерту)	223,852	-
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	10,910	10,223
Басқа	2,074	4,544
	<u>236,836</u>	<u>14,767</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптардан алынған алдын-ала төлемдер төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
«Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ	97,795	-
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	44,937	117,422
Министерліктер мен мекемелер	-	241,403
	<u>142,732</u>	<u>358,825</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсандағы аяқталған жылдарға байланысты тараптарға сатудан түскен табыс төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
Министерліктер мен мекемелер	17,925,532	4,472,856
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	3,450,671	3,332,878
«Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ	3,989,016	2,741,634
«Қазатомпром» ҰАК АҚ	801,118	27,439
«Қазпошта» АҚ	50,000	511
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	-	183,143
Басқа	4,119	34,546
	<u>26,220,456</u>	<u>10,793,007</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсандағы аяқталған жылдарға байланысты тараптардан алынған тауарлар мен көрсетілген қызметтер бойынша шығындар төмендегідей көрсетілген:

	2011 ж.	2010 ж.
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	16,410	22,618
«Қазақстан Темір Жолы» ҰК АҚ	213,952	177,115
«Самұрық-Энерго» АҚ	53,901	63,305
«Қазақтелеком» АҚ	5,582	36,732
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	-	134,773
Басқа	1,014	33,828
	<u>290,859</u>	<u>468,371</u>

2010 және 2011 жж. 31 желтоқсандағы аяқталған жылдарға негізгі басқарушылық қызметкерлерге өтемақы сәйкесінше 134,735 мың теңге мен 66,758 мың теңгені құрады.

33. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2012 ж. 5 ақпанда Компания Қазақстан Республикасының аумағында электрондық-оптикалық құралдар жасайтын орталық және еншілес ұйымның негізінде әскери бағыттағы бронетехниканы жаңарту, инженерлік-техникалық қызмет көрсету мен жөндеу бойынша меншікті өндіріс құруға бас компаниядан 2013 ж. 30 желтоқсанына дейін жылдық пайызы 3% құрайтын 5,000,000 мың теңге қарыз алды.

Топ есепті күннен кейін Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігінен және Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрлігінен тауарлар мен қызметтерді жеткізуге 14,497,178 мың теңге сомасына алдын-ала төлем алды және «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС-не тікұшақтар жеткізуге 12,914,953 мың теңге сомасына алдын-ала төлем жасады.

Топ «БТА Банк» АҚ-тан алған 420 млн. теңге сомасындағы қарыздарын мерзімінен бұрын толық өтеді.